

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din (za ino-
zemstvo: 210 din), za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din. Tedenska
izdaja za celo leto 50 din.
Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 29.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ulica 23. Tel.
25-52. Uprava: Gregor-
čičeva ul. 27. Tel. 47-61.
Rokopisov ne vračamo. —
Račun pri poštni hranil-
nici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek,
sreda in petek

Ljubljana, petek 8. marca 1940

Cena posamezni številki din 1'50

Ne prilivaite olja na ogenj!

Kdor količkaj trezno presoja dogodke po svetu in ima količkaj narodne zavednosti, ta je moral sporazum pozdraviti iz dna srca. Tem bolj ga je moral pozdraviti, ker je bil sklenjen v zadnji uri, a vendar še pravočasno. V bistvu vsakega sporazuma pa je, da pomeni kompromisno rešitev, da zato ne more nikomur dati stodo-
stotno tega, kar bi si želel. Pri vsakem kompromisu mora vsaka stranka nekaj odnehati, nekaj popustiti, ali pa je sporazum sploh nemogoč.

Nekateri pa tega bistva sporazuma nečejo razumeti in ker jim ni dal sporazum vsega tega, kar so pričakovali, so začeli sporazum napadati. Ne sicer odkrito, ker je sporazum sam premočeno dejstvo, da bi se smel napadati, pač pa po ovinkih in na način, ki je ni daleč od najbolj navadne demagogije. Tako vidimo, da nekateri listi v vsaki številki objavijo kakšno vest, ki mora zaboleti na drugi strani, med njih pristaši pa povečati mržnjo do drugega tabora. Obžalujemo, da moramo te pojave konstatirati celo v listih gospodarskih ljudi, ki bi pač morali biti najbolj veseli, da se je s sporazumom naše notranje-politično življenje otreslo vsakega katastrofne-
nega značaja.

Napadi na sporazum pa se vo-
dijo še bolj prikrito, zato pa na še bolj nevaren način. Tako na-
čenjajo nekateri vprašanja, ki mo-
rajo nujno vzbuditi slabo kri v obeh taborih. Tako se piše o srb-
skem in hrvaškem morju, tako se
razburjajo duhovi zaradi novih
mej Vojvodine in Bosne, tako se
oživljajo tudi najnevarnejša vpra-
šanja iz bivšega našega strankar-
skega življenja, kakor da bi se
namenoma hotelo preprečiti s spo-
razumom nastalo pomirjenje. Prav
tako se postopa, kakor da bi živeli
v najbolj idiličnih mirnih časih,
ko državne meje sploh ne morejo
priti v debato. Kar pozablja se, da
moramo danes predvsem braniti
svojo celoto in da potem šele pri-
de vse drugo.

Tako smo prišli do tega, da pri-
livajo nekateri nenehoma olje na
ogonj, da bi iz ognja postal požar,
namesto da bi z mirno besed-
jo, prizanesljivostjo in pomirli-
vostjo utrjevali sporazum in nje-
govo vsebino razširjevali. Kajti
sporazum je šele prvi začetek za
naše uspešno sožitje, njegov raz-
voj pa je odvisen od nas vseh, če
bomo tudi svoja srca pripravili za
sporazum. S prilivanjem olja tega
pač ne bomo dosegli.

Neobjektivni bi bili, če bi oči-
tali samo eni strani, da priliva
olja na ogenj naših nasprotstev.
Greš se na eni ko na drugi strani,
kakor se je grešilo vseh teh 20 let.
Kakor je dejal na obnem zboru
Narodne banke dr. Bajkić, da je
moral sporazum priti, ker ni mi-
sliti na to, da bi se pustili Hrvat-
i še nadalje »gnjaviti«, tako je res,
da ubijajo sporazum oni Hrvati,
ki mislijo, da je poudarjanje njih
separatizma celo v Srbiji važnejše,
ko pa enotnost Jugoslovancev. Rav-
no zato pa, ker se delajo napake
na eni ko na drugi strani, je pri-
livanje olja tem bolj nevarno, ker
daje vsaka napaka olju novo snov,
da še bolj razgori ogenj.

Zato pa je tudi potrebno, da se
začne energično delati proti temu
prilivanju olja. Namesto, da si

drug drugemu očitamo napake, si
oglejmo enkrat svoje dobre strani.
In če se kritikujejo napake, po-
tem se naj one, ki bole vse nas,
ki vsem nam onemogočajo boljše
življenje. Saj bo prav vsem nam
celo veliko pomagano, če odpra-
vimo že te napake, ker potem tu-
di vseh drugih ne bomo tako moč-
no čutili. Z drugimi besedami:
Ne poudarjajmo vedno le to, kar

nas loči, temveč poudarjajmo za-
sremanje enkrat tudi to, kar nas
spaja, kar kategorično zahteva od
nas, da živimo skupno — ali pa
pride nad vse nas neizrekljiva ne-
sreča.

Zadosti je bilo že prilivanja olja,
zato smo že trpeli od svojih raz-
prtij in zadosti je zaradi njih že
zaostalo naše gospodarstvo. Da-
nes moramo kreniti na drugo pot

in s sklenitvijo sporazuma smo
tudi krenili na drugo pot. Jasno
pa je, da po tej poti ne pridemo
naprej, če sili naš korak nazaj na
staro pot.

Treba je kreniti čisto na novo
pot, pozabiti na stare nezgode, da
bo svetli cilj naše svobode in ne-
odvisnosti tem bolj jasen in vzpod-
buden. Zato ne prilivajte olja na
stare rane!

govini pa po 4% več. Pri meseč-
nem izkupičku 20.000 din bi po
tem davčnem ključu plačal trgo-
vec davka 2.592 din, če pa raču-
namo vse običinske in banovinske
davke, pa bi plačal na leto okoli
7750 din davka. Kaj pa plača kroš-
njar? Par sto din!

Ce ne bi bilo krošnjarijev, bi
prodal blago legalni trgovec in
plačal tudi vse davke. Ker pa je
krošnjar trgovec zaslužek odjedel,
ne proda trgovec nič, krošnjar pa
ne plača davkov.

V vsaki občini, v vsaki vasi pa
prodajajo krošnjariji. Zaradi enega
krošnjarija ima država par tisoč
din izgube na davčnih dohodkih.
Koliko izgube ima pri 100, 200,
500 in še več krošnjarijih?

Naj to izračunajo na davkarijah
in o tem tudi poročajo v Beograd.
Potem bodo menda v Beogradu le
nekaj ukrenili, da se napravi tej
nelegalni krošnjarski nadlogi ko-
neel!

Še žive optimisti!

Na intervencijo predsednika SDS
v Sarajevu Blagojevića je fin. mi-
nister dr. Šutej odobril živinorej-
skim krajem Bosne in Hercego-
vine kredit za nabavo 3000 vago-
nov krme in živil, ker so vse
kmetijske zaloge zaradi dolge zime
čisto potrošene. Kmetje bodo od-
služili teh 3000 vagonov z javni-
mi deli.

Da so bosanski in hercegovski
kmetje pomoči res potrebni, ver-
jamemo in tudi o potrebnosti po-
pore ne razpravljamo.

Cudimo se namup optimizmu,
da sploh kdo resno misli, da bo-
de kmetje teh 3000 vagonov od-
služili z javnimi deli. Radi bi vi-
deli tisto cesto, ki bi bila s tak-
šnim delom kdaj gotova. Kdor
ima količkaj skušnje z javnimi
deli, nam bo rad pritrldil. Zato pa
tudi tako naivna utemeljevanja ne
spadajo v uradno poročilo.

Društvo trgovskih potnikov
in zastopnikov v Ljubljani
ima

XVI. letni redni občni zbor

v torek dne 19. marca (sv. Jožef)
ob 10. uri dopoldne v sejni dvo-
rani »Trgovskega doma«, Gregor-
čičeva ulica.

Dnevni red:

1. Otvoritev in poročilo predsed-
nika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo revizorjev.
5. Volitev novega odbora (pred-
sednika, 9 odbornikov in pred-
sednika razsodišča).
6. Volitev dveh preglednikov ra-
čunov.
7. Določitev članskih prispevkov.
8. Samostojni predlogi.
9. Slučajnosti.

Občni zbor je sklepčen,
kadar je prisotna vsaj tretjina
vseh rednih članov. Ako občni
zbor ni sklepčen ob napovedani
uri, je pol ure nato drugi občni
zbor na istem mestu in z istim
dnevni redom ter je sklepčen pri
vsakem številu članov.

Morebitni samostojni pred-
logi se morajo po društvenih
pravilih § 16. točka e) naznaniti
odboru najmanj 5 dni pred
občnim zborom in jih mora
podpirati vsaj 5 rednih članov.

Ustanovni in častni člani imajo
le posvetovalen glas.

Odbor.

Splošno nezadovoljstvo z naredbo št. 3

Čimprei naj se izda naredba št. 4

Da se je pri nas po izbruhu vo-
jne, zlasti pa po težavah, ki jih je
nekaj časa delala Romunija, ome-
jila potrošnja tekočih goriv, je bilo
navsezadnje pričakovati. Toda še
z večjo pravico je vsa javnost pri-
čakovala, da se bo ta omejitev iz-
vedla tako, da ne bo trpelo gospo-
darsko življenje. To je javnost pri-
čakovala s tem večjo upraviče-
nostjo, ker se je motorizacija v
naši državi komaj začela in ker
niti danes še nimamo v vsej državi
niti toliko motornih vozil, kakor
jih ima drugod eno samo vele-
mesto. Poleg tega pa so motorna
vozila za mnoge kraje edina sred-
stva za redno prometno zvezo. Tem
bolj je zato bilo treba gledati na
to, da se omejitev potrošnje teko-
čih goriv izvede na najbolj pravi-
lilen način in da se vsaj najvaž-
nejši gospodarski interesi varujejo.

To se pa ni zgodilo, ker od vse-
ga početka tudi ni bilo prave za-
misli, kako se naj omejitev izvede.
To najbolj dokazuje obilica naredb,
ki so kar sledile druga drugi. Tako
smo dobili prvo naredbo 27. no-
vembra 1939., drugo že 15. decem-
bra 1939. in sedaj že naredbo št. 3,
ki je bila objavljena 21. februarja
1940. V kratkem času torej tri na-
redbe, a proti vsaki je bila kritika
tako glasna in tako tehtna, da ji
ni bilo mogoče ugovarjati.

Problem oskrbe države s teko-
čimi gorivi je bil od vsega početka
zagrabljen napačno. Že pred dva-
ma letoma so trgovci s tekočimi
gorivi javno opozorili, da je v naši
državi oskrba s tekočimi gorivi
urejena napačno. Napovedovali so,
da morajo nastati velike težave, če
se uredba o tekočih gorivih ne
spremeni in če se ne odpravijo
privilegiji, ki se brez potrebe dele
tujim kartelom. Toda vsa opozorila
so bila zaman in dostikrat so se ta
opozorila kratkomalo onemogočila,
kar je tudi »Trgovski list« dosti-
krat občutil.

Da se torej vprašanje potrošnje
tekočih goriv reši pravilno, je po-
trebno predvsem eno: da se pravi-
lno reši problem oskrbe s teko-
čimi gorivi. Naša država je intere-
sirana na tem, da nikomur ne dela
težav, če skuša uvoziti tekoča go-
riva. Še manj je v interesu države,
da bi dajala pravico nabave v tu-
jini le enemu podjetju. Nasprotno
je v interesu države, da omogoči
konkurenco, ker bo potem oskrba
s tekočimi gorivi bolj zagotovljena,
a bo tudi cenejša. Prvi pogoj za
pravilno rešitev potrošnje tekočih
goriv je zato, da se nabava teh
goriv v tujini olajša in daje na
pristo vsakega trgovca. Če bo
oskrba s tekočimi gorivi urejena,
potem bodo potrebne tudi manjše
omejitve.

V ta namen pa je potrebno, da
se popolnoma spremeni dosedanja
politika do benčinskega kartela.

Država nima prav nobenega raz-
loga, da daje temu kartelu kakršne
koli posebne pravice, če ta ne more
držati svoje obveznosti, da bo po-
skrbel za zadostne količine teko-
čih goriv in tudi poskrbel, da bodo
naša mesta z njimi vedno založena.
Če kartel tej svoji obveznosti ne
more zadostiti, potem je tudi uga-
snila vsaka njegova pravica do
kakršnih koli prednosti. To je tako
jasno, da ni potrebno prav nobe-
nih posebnih dokazovanj več.

Najprej je torej treba poskrbeti
za redno nabavo tekočih goriv, šele
potem se more pravilno rešiti tudi
vprašanje razdelitve teh goriv na
posamezne interese. Kajti če je
tekočih goriv premalo, potem je
tudi vsaka naredba le udarec v
vodo, ker se z njo ne more reguli-
rati potrošnja, temveč le ustaviti.
Za kaj takega pa zadostuje uredba
z enim samim paragrafom, da je
namreč potrošnja tekočih goriv
sploh prepovedana.

Z velikim poudarkom je benčin-
ski kartel v debati zaradi pomanj-
kanja petroleja naglasil, da je pod
državnim nadzorstvom in da se
mu že zato ne more nič očitati.
Neresnost tega argumenta se je
pokazala kaj hitro, ker so se očit-
ki nadaljevali še naprej in ti očit-
ki celo podkrepili s pozivom, da se
njih avtorji tožijo. A dosedaj še
nismo slišali, da bi se takšna tožba
vložila, čeprav najbrže kartelu ne
bi bilo neprijetno, če bi doživel
pred sodiščem veliko zmago nad
svojimi nasprotniki.

Še mnogo bolj čudno pa je, da
se ni oglasila v tej debati državna
nadzorna oblast in da ta kar na-
prej molči, kakor da bi se je vsa
zadeva nič ne tikala. Če tako
misli, je v veliki zmoti, ker je da-

nes število ljudi, ki trpe zaradi
pomanjkanja petroleja in bencina,
že tako veliko, da mora javnost
dobiti izčrpno pojasnilo, zakaj je
prišlo do tega pomanjkanja.

Ni se znala pri nas urediti pravi-
lne oskrba s tekočimi gorivi,
prav tako pa se ni znala prav uredi-
ti omejitev njih potrošnje. To
posebno jasno dokazujejo vse do
sedaj izdane naredbe. Vse so po-
vzročile največje nezadovoljstvo v
vseh slojih prebivalstva in v vseh
delih države. Vse so reševale ome-
jitev na način, ki ni mogel niko-
gar zadovoljiti. Vidi se, da so bile
vse izdelane brez sodelovanja
praktičnih ljudi. Ni pa v njih tudi
nobenega sistema in količine ben-
cinske mešanice so se delile na
posamezna vozila, kakor da bi šlo
za loterijo. Nekateri so dobili več,
drugi manj, skoraj vsi pa premalo.

Nevarnost je sedaj, da bo avto-
mobilski promet polagoma čisto
prenehal, da bodo odjave vozil kar
deževale, da bo polno ljudi izgu-
bilo zaslužek, da bo vsa omejitev
potrošnje tekočih goriv povzročila
velikansko gospodarsko škodo.

Posebno hudo bo pri tem pri-
zadeta Slovenija, kjer je skoraj
ena četrtina vseh motornih vozil
v državi.

Zato je nujno potrebno, da se
napravi čez vso naredbo št. 3 dol-
ga črta in da se razveljavi ter da
se izda v sodelovanju s praktič-
nimi gospodarskimi ljudmi nova
naredba, ki bo upoštevala tudi po-
trebe ljudi. Brez sodelovanja s
praktičnimi ljudmi se bo sicer iz-
dala tudi nova naredba, ker je
št. 3 nevdržna, a tudi št. 4 ne bo
obveljala, če se ne zaslišijo prej
tisti, ki to vprašanje tudi v resnici
poznajo.

Kako lahko prodajajo krošnjariji?

Resničen dogodek davkarji v preudarek

Ugleden trgovec nam piše:

Pred dnevi sem naletel v gostil-
ni A. K. v Ločah krošnjarija z ma-
nufakturo. Pripomniti moram, da
so tu krošnjariji silno pogostni
gostje in da ni skoraj dneva, ko
se ne bi tu ustavili 2 do 4 kroš-
njariji z manufakturo.

V gostilni sta bila tedaj dva
krošnjarija in z njima sem začel
razgovor. Kritiziral sem delovanje
krošnjarijev in zlasti onih z manu-
fakturo ter naglasil, kako uniču-
jejo vso trgovino. Pri tem pa mo-
ramo mi trgovci plačevali vse
davke, dočim ne plačujejo kroš-
njariji nobenih, temveč samo ma-
lenkosno takso. Mnogi pa niti te.
Prav tako pa tudi ne plačujejo no-
benega narodnega davka, dočim
morajo trgovci vse tombole in ve-

selice zalagati z darili. Ko sem to
govoril, mi de eden krošnjarijev:
»Nikar se tako ne jezite g. N., če-
mo napraviti »kšeft«. Vzel bom od
Vas blaga, če mi ga daste poceni,
ter ga dobro prodal. V petih me-
sasih Vam prodam blaga za naj-
manj 100.000 din!«

Kakor gre krošnjarijem posel
dobro, je tudi gotovo, da krošnjar
ni nič pretiraval in da bi res mo-
gel vsak mesec prodati blaga za
najmanj 20.000 din.

Sedaj pa naj gospodje od dav-
karije vzamejo v roke svinčnik in
papir ter naj izračunajo, koliko
bodo izgubili na davkih.

Kolikor vem, računa davčna
uprava pri mešani trgovini na de-
želi 16—18% bruto zaslužka in
6% čistega, pri manufakturni tr-

Brezplačen prevoz moke ni bil dan tvrdki Bregar & Krek

Na podlagi časopisnih vesti in obvestil nekaterih oseb smo poročali, da je bil dovoljen neki ljubljanski tvrdki B. & K. (gre tu za firmo Bregar in Krek) prevoz 2000 vagonov moke in pšenice brez plačila tovarnine, ki znaša za en vagon 4200 din. To se pravi, da bi mogla ta tvrdka prodajati moko po 40 par ceneje ko drugi trgovci.

Kakor smo se kasneje informirali, pa ta vest ni resnična in tvrdka Bregar & Krek ni dobila za noben vagon moke ali pšenice brezplačni prevoz. Tvrdka mora plačati tovarnino prav tako ko vse druge tvrdke. Zato tudi naravno nima nobenih izjemnih privilegijev. Lojalno zato popravljamo svojo prvo vest in prosimo svoje bralce, da vzamejo naš popravek na znanje, da se ne bo delala tvrdki Bregar & Krek krivica!

Združenje trgovcev za mesto Celje

ima

redno skupščino

v četrtek 14. marca ob 18. (6. uri zvečer) v mali dvorani Narodnega doma v Celju.

Dnevni red

1. Otvoritev redne skupščine, določitev dveh overovalcev zapisnika in poročilo predsednika.
2. Čitanje zapisnika zadnje skupščine.
3. Poročilo tajnika o delovanju in računskem zaključku za leto 1939.
4. Poročilo nadzornega odbora in razrešnica.
5. Proračun za leto 1940. in določitev članarine za leto 1940.
6. Volitve: predsednika, 2 podpredsednikov, 6 članov uprave, 4 namestnikov, 3 članov in 2 namestnikov v nadzorni odbor, 5 članov v špecijalni odsek, 5 članov v manufakturni odsek in 3 članov v častni odbor. Voli se za dobo 3 let.
7. Samostojni predlogi uprave.
8. Samostojni predlogi članov, če so bili upravi pisмено prijavljeni 3 dni pred skupščino.
9. Slučajnosti.

Za sklepčnost skupščine je potrebna navzočnost najmanj 1 tretjine vsega članstva, sicer se skupščina vrši eno uro pozneje in z istim dnevnim redom, otvori pa se najkasneje ob 19. uri (7. uri zvečer). Stanovska dolžnost vsakega člana je, da se skupščine zanesljivo udeleži. Vabilo naj se odda pri vstopu v dvorano.

Predsednik:
Stermečki I. r.
Tajnik:
Blažon I. r.

Tržnica se začne zidati še letos!

Vprašanje tržnice v Mariboru je že toliko dozorlo, da se bo letos začela realizirati dolgoletna želja prebivalstva. Kakor smo že omenili, bo stala velika stavba na vogalu Koroške ceste in Vodnikovogal trga in bo sprostila preko Vojašniške ulice do stare minoritske cerkve. Stavba bo veljala kakih 9 milijonov dinarjev. Občina je že kupila vogalno hišo ob Koroški cesti za 440.000 dinarjev, ki jo bo podržala, da napravi prostor za zidavo. Mestni svet bo najel prvi obrok posojila 5 milijonov dinarjev, ostanek pa kasneje, ker se bo gradilo v treh etapah in hkrati regulirala tudi okolica tržnice. Na magistratu zatrjujejo, da bodo zapole lopate še letos. Zopet bo precej brezposelnih dobilo zaposlitev, kar javnost zelo pozdravlja.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani odpira trgovcem, gostilničarjem, obrtnikom tekoče račune in daje kredite pod ugodnimi pogoji.

Prevelika svoboda davčnih organov

Pod tem naslovom piše »Trgovinski glasnik«:

Spremembe in dopolnitve predpisov o pridobitni, objavljene dne 23. decembra 1939. v uredbi o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih imajo dva cilja. Prvi je, da država poveča, in sicer znatno poveča svoje dohodke od pridobitne in drugi, da se v bodoče čim bolj onemogoči prikrivanje dejanske osnove za pridobitno oz. dejanskega čistega dobička, kar v zadnji posledici enako služi prvemu cilju.

Naglasili smo tudi že, da se z ozirom na izredne razmere, v katerih danes živi Evropa, temu ne more oporekati v načelu. Izredne razmere vsiljujejo državi in s tem njenim državljanom tudi izredne dolžnosti.

Proti načinu, ki je s to davčno novelo predpisan za doseg prejšnjih navedenih ciljev, pa je dosti in upravičenih ugovorov. Predvsem se mora ugovarjati preširoki svobodi in oblasti, ki sta se dale davčnim uradnikom pri presojanju poslovnih knjig in podobno, pri kaznovanju davčnih zavezancev in pri odmeri pridobitne. V dokaz naj navedemo tu samo dva primera teh preširokih pooblastil.

Novi člen 53.a) zakona o neposrednih davkih predpisuje, da more davčna oblast, če podvomi v verodostojnost davčne prijave in podatkov ter poslovnih knjig, na podlagi katerih je sestavljena bilanca, sama določiti davčno osnovo s primerjanjem s podobnimi podjetji, obrati ali poklici. Samo z enim samim predpisom se daje davčni oblasti strašno široko pooblastilo tako glede dvoma kot tudi glede določevanja davčne osnove.

Novi člen 107.a) istega zakona predpisuje, da se kaznuje, če se ugotovi, da ni davčni zavezanec v poslovnih knjigah izkazal tudi le najmanjšega dohodka in če tega dohodka ni prijavil, denarno z globo od 10.000 do 200.000 din., s čimer pa se ne oprošča kazenske odgovornosti, davčna oblast pa mu v tem primeru predpiše davčno osnovo za pridobitno po svobodnem preudarku. To pomeni, da je prepričana davčni oblasti pravica, da težko kaznuje za najmanjšo napako v knjigovodstvu davčnega zavezanca, ki more biti pri tem popolnoma brez krivde ter da mu vrhu vsega še sama določi davčno osnovo po svobodnem preudarku.

Tudi pri najbolj dovršenem davčnem aparatu bi bila tako velika pooblastila najbrže pretirana. Pri nas pa, zlasti z ozirom na veliko vlogo partizanstva v naši državni upravi, ko tudi z ozirom na kakovost našega davčnega aparata — pomenijo ta pooblastila veliko nevarnost za davčne zavezance, ker dajejo strankarski in osebni samovolji polno možnost razmaha. Zato je nezadovoljstvo zavezancev pridobitne proti tem predpisom davčne novele ne samo razumljivo, temveč tudi v polni meri upravičeno.

A niti država ne bi pri tej situaciji dosegla svojega cilja. Samo s pomočjo dobrega davčnega aparata, dobrega v strokovnem in moralnem pogledu ter tudi v organizacijskem, morejo biti novi predpisi državi v korist. Zato bi se moral najprej ustvariti takšen aparat, šele potem bi se smeli izdajati tudi takšni predpisi! Tako pa je upravičen strah, da bo davčna novela napravila več zla kakor pa dobrega in da bo doživela usodo vseh svojih prednic, da bo po mnogih nepotrebnih težavah in žrtvah odpravljena kot neuporabljiva ali celo kot škodljiva.

Končno drakonične kazni in ne zadosti jasno definirana kazenska dejanja v znatni meri poveču-

jejo nezadovoljnost širokih slojev davčnih zavezancev, kar tudi mnogo pomeni za uspeh ali neuspeh te novele. Davčni zavezanci se čutijo s temi predpisi postavljeni izven zakona, ni pa niti izključeno, da bo iz navedenih razlogov ta njih občutek praksa v kratkem tudi potrdila.

Vse to so razlogi, zaradi katerih se morajo tako v interesu državljanov pravic ko tudi v interesu same države predpisi o pooblastilih davčnim oblastem ter o kaznih v veliki meri spremeniti in prilagoditi našim razmeram, našemu pojmovanju in našim potrebam.

Tu moramo zaradi določbe člena 107.a) zakona o neposrednih davkih pripomniti še naslednje. To je, da se na eni strani brezobzirno postopa proti davčnim zavezancem tudi za najmanjšo in morda tudi za najbolj dobronamerno napako,

o kateri niso event. imeli niti pojma, na drugi strani pa ni nihče odgovoren za napake davčne administracije. Ta ima — milo rečeno — zelo mnogo pomanjkljivosti in ne samo majhnih. Ni pa znano, da bi za te napake bile kakšne resne kazni. O drakoničnih kaznih pa bolj da ne govorimo. Če pa davčni uslužbenci najdejo pri davčnih zavezancih le najmanjšo napako v knjigovodstvu — gorje tem zavezancem!

To neizogibno spominja na znano zgodbo o brunu v lastnem in pezdiju v tujem očesu. Mislimo, da naša država ne bi smela v svojih odnošajih do državljanov uporabljati to načelo. Zato tem bolj pričakujemo, da se bodo te krivice v novi davčni noveli odpravile. To bi bilo ne samo v interesu našega gospodarstva, temveč tudi v interesu države.

Občni zbor Združenja trgovcev v Krškem

V nedeljo je bil v Krškem občni zbor tamkajšnjega združenja, ki je bil še precej dobro obiskan. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik Engelsberger, ki je zlasti pozdravil zastopnika Zbornice za TOI in predsednika njenega trgovskega odseka Albina Smrkolja ter zastopnika in podpredsednika Zveze trgovskih združenj Antona Verbiča.

Nato je podal predsednik Engelsberger krajše poročilo o gospodarskem stanju v okraju. Revščina v okraju je zelo velika in dogaja se, da nimajo kmetje niti za sol. Zaradi tega trpi tudi vsa trgovina. V krškem okraju pa trpi trgovina tudi zaradi krošnjarstva, ki je tu posebno razširjeno. Navzlic temu težavnemu položaju pa je potrebno, da trgovstvo zadosti vsem svojim nacionalnim in državnim dolžnostim. Predsednik Engelsberger je to posebej močno poudaril in so njegove vzpodbudne besede tudi našle dober odmev. Poročilo predsednika Engelsbergerja je bilo sprejeto z odobravanjem.

Sledila so ostala poročila, ki so pokazala, da se giblje delovanje združenja v starem obsegu. Glede gremialnih doklad je bilo sklenjeno, da se tudi prihodnje leto ne bodo pobirale nobene doklade, temveč se bodo izdatki krili s prihranki iz prejšnjih let. Ta predlog je bil sprejet s popolnim soglasjem.

V imenu Zbornice je pozdravil občni zbor predsednik trg. odseka Albin Smrkolj in naglasil, da bo zbornica tudi v bodoče ved-

no podpirala stremeljenja združenja.

Za Zvezo trg. združenj je pozdravil občni zbor Anton Verbič, ki je s posebno toplimi besedami govoril o potrebi, da trgovci čim bolj podpirajo svoje stanovsko glasililo — »Trgovski list«. Njegove besede so padle na zelo dobra tla ter se je o »Trg. listu« razvila živahna debata, ki je dokazala, da vsi trgovci cenijo »Trgovski list« in se je zato tudi debata nehala s pozitivnim sklepom: da se pobira od vseh trgovcev, razen od najmanjših doklada v višini 50 din, ki se porabi za naročnino na »Trgovski list«.

V debati o drugih točkah dnevnega reda se je zlasti mnogo govorilo o pomanjkanju petroleja. Trgovci so prišli zaradi tega pomanjkanja v posebno težko zadrego. Velik del prebivalstva na deželi je prepričan, da imajo trgovci petrolej, da ga pa nočejo izdajati, ker da računajo na boljše cene. Na ta način se dela veliko nerazpoloženje proti trgovcem, čeprav so ti brez vsake krivde, ker petroleja ni le po krivdi kartela in onih, ki ne nastopijo proti kartelu. Ni zadosti, da so imeli mnogi trgovci pri petroleju veliko izgubo, sedaj se jim še očita nekako verižništvo z blagom, ki ga nimajo in ki ga ne morejo dobiti. Res skrajni čas je že, da bi se zadeva s petrolejem uredila, ker dosedaj se še ni, pa čeprav so bile izdane že tri naredbe.

Po absolviranju dnevnega reda je predsednik Engelsberger zaključil občni zbor.

Prošnje zaradi odpisa davčnih zaostankov

Davčna uprava za mesto v Ljubljani razglašala:

»Davčni zavezanci, ki imajo zaostanke na davkih, takšah, davčnih in takšnih kaznih do konca leta 1937., naj vložijo najkasneje do 22. marca 1940. z 10 din kolkovane prošnje za odpis teh zaostankov, če morejo s potrdili, to je z zemljejknjižnim izveščkom in potrdilom občine dokazati, da bi prisilna izterjava zaostankov ogrozila njih gospodarstvo.«

Politične vesti

Zun. minister v. Ribbentrop je sprejel skupno jugoslovanskih novinarjev. V razgovoru je naglasil, da se gospodarski odnošaji med Nemčijo in Jugoslavijo kljub vojni razvijajo ugodno. Po vojni se bodo ti odnošaji še poglabili. Nato je prešel na splošno politična vprašanja ter naglasil, da je nevtralnost stališče Jugoslavije v največjo ko-

rist miru v južnovzhodni Evropi. S priključitvijo Avstrije in ustvaritvijo češko-moravskega protektorata da so rešena vsa vprašanja razširitve Nemčije proti jugovzhodu in Jugoslaviji je lahko mirna ter se popolnoma posveti izmenjavi blaga s svojimi sosedi.

Na vprašanje o ustanovitvi evropsko-azijskega bloka je odgovoril Ribbentrop, da ima Nemčija popolnoma odprte roke proti vzhodu do Vladivostoka, Kitajske in Japonske in da je zato zavarovana pred blokado. Svoj razgovor je zaključil Ribbentrop z besedami, da upa na skorajšnji mir, vendar pa je Nemčija pripravljena, da nadaljuje vojno tudi več let, če bi bilo to potrebno.

Izvedla se je rekonstrukcija romunske vlade. Govorilo se je, da bo pri tej priliki odpravljeno propagandno ministrstvo, kar pa se ni zgodilo, temveč je bil imenovan za ministra propagande minister brez listnice Giurescu z nalogom, da organizira edino dovoljeno romunsko stranko »fronto narodnega edinstva«.

Madžarski zunanji minister grof Csaky je v nekem govoru izjavil, da je v interesu vse Evrope, če se Češkoslovaška ne obnovi več. Njegova izjava je zelo razumljiva. Angleške ladje so vseh devet ita-

lijanskih parnikov z nemškim premogom, ki so prišli iz Rotterdam, odpeljale v angleško pristanišče. Premog ostane v angleških pristaniščih, dočim se bodo mogle italijanske ladje vrniti v Italijo. Po vojni pa dobi Italija nazaj ves ta premog.

Italijanski tisk piše še vedno zmerno o konfliktu zaradi angleške zaplembe premoga, ki je bil iz Rotterdam na potu v Italijo. Splošno se sodi, da bo vendarle dosežen kompromis. Če ta ne bi bil mogoč, je računati z znatnim poslabšanjem angleško-italijanskih odnošajev ter približanjem Italije Sovjetski Rusiji, kjer upa Italija dobiti nadomestilo za nemški premog. Nemčija si tudi prizadeva, da bi v tem smislu izkoristila petrolejski konflikt.

Sumner Welles je sprejel v Lausanni novinarje, vendar pa jim ni hotel dati o svoji misliji v Evropi nikakih podatkov. Na vprašanje, če bo povedal to, kar sta mu izjavila Mussolini in Hitler, Daladier in Chamberlainu, je odgovoril, da je njegova mislija strogo zaupna in da bo vse, kar je slišal, uporabil samo za informiranje predsednika Roosevelta. Sumner Welles je odpotoval iz Švice v Pariz v sredo ter ostane v Parizu do sobote. Nato odpotuje v London.

Sumner Welles je izjavil v Lausanni novinarjem, da so vsa časopisna poročila o vsebini njegovih razgovorov v Rimu in Berlinu netočna in tudi neutemeljena. Pertinax piše v svojem listu, da je zanesljiva edina vest, da je bil Welles presenečen, ko mu je Mussolini z gotovostjo trdil, da se bo vojna kmalu nehala in da je za to treba vse pripraviti za novi red v Evropi.

Welles bo v Parizu obiskal tudi predsednika poljske vlade gen. Sikorskega.

Ameriški veleposlanik v Londonu Kennedy se je vrnil iz Washingtona v London. Po svojem prihodu je izjavil, da so danes USA bolj izolacionistične kakor so bile. K temu je mnogo pripomoglo angleško pregledovanje ameriške pošte.

Predsednik Roosevelt je na konferenci tiska izjavil, da zaenkrat še ne more biti govora o vrnitvi ameriškega veleposlanika v Berlin. Tudi nima ameriška vlada nikakih informacij, da bi nameravala Nemčija znova poslati v Washington svojega veleposlanika.

Ministrski predsednik Chamberlain je v spodnji zbornici izjavil, da na podlagi posvetovanja s francosko vlado ne bo objavljena knjiga o pogajanjih za sklenitev zvezne pogodbe med Anglijo in Francijo ter Rusijo.

Angleški letalski minister Kingsley Wood je imel v spodnji zbornici velik govor, v katerem je naglasil velik napredek, ki ga je doseglo angleško letalstvo. Anglija ima danes že 100.000 letalcev, onstran morja bo izurila 50.000 letalcev. Prijav za letalsko službo je že preveč. Vsak mesec se zgradi več novih letalskih tovarn. Prepričan je, da proizvodnja zaveznikov že prekaša nemško letalsko proizvodnjo.

Viborg se vedno ni zaseden od sovjetskih čet. Sovjetske čete si sedaj prizadevajo, da prodro proti Viborgu s Finskega zaliva. Ker se je Fincem posrečilo, da so z letalskim in topovskim ognjem razbili led, je veliko sovjetskih čet utonilo. Vendar pa se je nekemu sovjetskemu bataljonu posrečilo, da je zasedel polotok Muhulahti. Njegov položaj pa je silno izpostavljen ter je vprašanje, če se bo mogel tu držati. Sovjetske čete si prizadevajo, da bi na tem delu razširile fronto, da bi mogle bolj izkoristiti svojo številčno premoč.

Skandinavske države skušajo na vso moč pripraviti Finsko za kompromis s Sovjetsko Rusijo. Istočasno pa je tudi Nemčija vplivala v Moskvi za kompromisno rešitev. Po mnenju pariskih krogov bi prišel ugoden trenutek za sklenitev kompromisa po zasedbi Viborga po sovjetskih četah. Nikakor pa še ni gotovo, da bi bila sovjetska vlada tudi pripravljena pristati na kakršnekoli kompromis.

Finska vlada je že na dveh sejah razpravljala o tem, da zaprosi Francijo in Anglijo za vojaško pomoč. Skandinavske države si sedaj silno prizadevajo, da bi pregovorile Finsko, da te prošnje ne bi odposlala, ker se boje, da potem Norveška in Švedska ne bi mogle ohraniti svoje nevtralnosti.

Viborg se niso zasedle sovjetske čete. Nekatera poročila pravijo, da se sovjetske čete pregrupirajo in da se bo njih ofenziva ponovila z vso silo šele v nekaj dneh.

Norveški politični krogi propagirajo sklenitev vojaške obrambne zveze med Norveško in Švedsko.

Romunija je kupila v Angliji tri torpedovke, ki bodo prepeljane skozi Francijo v Sredozemsko morje.

Japonska vlada je sklenila, da izplača odškodnino sorodnikom petih Francozov, ki so bili ubiti zaradi japonskega bombnega napada na železnico Junan.

Združenje trgovcev za srez Novo mesto

ima

21. redno letno skupščino

v nedeljo 17. marca 1940. ob 10. dop.
v dvorani mestne občine v Novem
mestu.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega ob-
nega zbora.
2. Poročilo načelnika (predsedni-
ka, tajnika, blagajnika).
3. Poročilo računskih pregledni-
kov.
4. Odobritev računskega zaključ-
ka za preteklo poslovno leto.
5. Sklepanje o proračunu za leto
1940. in o kritju.
6. Sklepanje o event. predlogih.
7. Slučajnosti.

Ako sklicana skupščina ob na-
povedani uri ne bi bila sklepna,
sme skupščina eno uro kasneje
ob vsakem številu navzočih čla-
nov veljavno se posvetovati in
sklepati o dnevnem redu.

Člani združenja so dolžni pri-
sostvovati skupščini, in se bo onim
članom, ki se brez predhodne
tehtne opravičbe ne bi udeležili
skupščine, naložila globa v smislu
čl. 8, t. 2 pravil združenja.

Predloge je predložiti združe-
nju najkasneje do 14. III. 1940.

Novo mesto, 26. februarja 1940.

Kobé Julij I. r.,
t. č. predsednik.

Tečaj klirinške marke je vplival tudi na domače cene

Narodna banka pravi v svojem
letnem poročilu o deviznem poslo-
vanju s klirinškimi državami med
drugim naslednje:

»V deviznem poslovanju s kli-
rinškimi državami je igralo tržišče
klirinških mark zelo veliko vlogo.
Tečaj klirinške marke je bil po-
memben ne samo za razvoj naše
blagovne zamenjave s tujino, tem-
več tudi za formiranje cen v dr-
žavi. Narodna banka je redno in-
tervenirala, da se ohrani stabil-
nost nemške marke. Navzlic temu
pa so morale nastati razne varia-
cije v tečaju. V začetku januarja
t. l. je notirala marka 1430 din,
zaradi trajne aktivnosti naše trgo-
vinske bilance je padel tečaj nem-
ške klirinške marke.

Zunanja trgovina

Carinski ažio se je s 4. marcem
zvišal za 100%.

Nemški gen. konzulat v Zagrebu
poroča, da se zaradi znižanja uvo-
ne carine na pluge ti ne bodo po-
dražili, kakor so poročali neki listi.

Jugoslovansko-nemški stalni go-
spodarski odbor se sestane v za-
četku aprila, kakor je bilo te dni
dogovorjeno.

Novi jugoslovansko-italijanski
propagandni urad je začel te dni
poslovati v Milanu (Lazzaroni 4).
Novi urad bo delal za povečanje
gospodarskih, turističnih in kul-
turnih odnosov med Jugoslavijo
in Italijo. Urad vodi Josip Košuta.

Romunski kmetijski minister je
izjavil, da bo Romunija nakupila
v Nemčiji za eno milijardo lejev
kmetijskih strojev. Da bo se uvoz
teh strojev olajšal, bo uvoz carine
prost.

Iz Ankare se je vrnila madžarska
delegacija, ki je skušala doseči od
Turčije, da bi ji ta dobavljala
bombaž v kompenzacijo za ma-
džarske stroje.

Madžarska proizvodnja premoga
je bila lani za 18% večja kot pred-
lanskim. Sedaj pa namerava Ma-
džarska začeti izkoriščati še pet
novih premogovnikov.

Svedska vlada je odredila popis
vseh zalog kave, čaja, kakava, slad-
korja, moke, prepečenca, koruze,
makaronov, posušenega sadja, sla-
nikov in soli.

Potrošnja papirja se v Angliji
omeji s 3. marcem. Industrianci
bodo smeli prodajati svojim odje-
malcem le 60% one količine, kakor
so jo prodali v istem času lani.

Izvoz iz Združenih držav Sever-
ne Amerike v Sovjetsko Rusijo je
v zadnjih štirih mesecih narasel od
10 na 30 milijonov dolarjev.

Proizvodnja umetne svile na sve-
tu je v l. 1939. narasla od 990 na
1125 milijonov liber, proizvodnja
sukanca pa od 958 na 1025 mili-
jonov.

Še o uredbi o kontroli cen

Ceprav smo objavili uredbo o
kontroli cen v celoti, smatramo
vendar za potrebno, da še pose-
bej opozorimo na nekatere njene
določbe, ker morejo imeti te za
vse gospodarske ljudi zelo velike
posledice.

Septembra meseca 1939 je izšla
znana uredba o zatiranju draginje
in brezvestne špekulacije. Poseb-
no važna je bila njena določba,
ki jo je vseboval čl. 8. in ki do-
loča zelo stroge kazni za proizva-
jalce, posrednike in prodajalce
blaga, ki zahtevajo višjo ceno, ka-
kor pa je ona, ki zajamčuje obič-
ajni trgovski dobiček. Ta člen pa
določa nadalje, da je kazen mo-
goča le na ovadbo kupeca. To je
njen glavni nedostatek in tudi
glavni razlog, da je izostal učinek
te uredbe. Dejansko je zaradi te-
ga postala uredba uporabljiva le
proti malim in srednjim trgovcem.
Ti prodajajo blago direktno po-
trošnikom, predrage nakupe pa
prijavljajo oblastem le potrošniki.
Industrialci in veletrgovci prodaj-
ajo blago samo obrtnikom in manj-
šim trgovcem, ki so od njih odvisni
in ki zato tudi ne morejo proti temu
prijavljati ovadb. Zato je zadel
protidraginjska uredba podražitev
blaga samo v zadnji fazi prometa
blaga in sta praktično velepro-
izvajalec in veleprodajalec od nje
izvzeta. Ker je od nje tudi formal-
no izvzet kmetijski proizvajalec,
je postal tudi vsak boj proti dra-
ginji po tej uredbi iluzoren ter
se je omejeval na to, da so se
mali trgovci preganjali, če niso
imeli vseh predmetov označenih s
cenami.

Ta razvoj so avtorji te proti-
draginjske uredbe najbrže že
predvidevali in zato je čl. 9. ure-
be pooblašчал trgovinskega mini-
stra, da v soglasju z ministrom za
socialno politiko izda v primeru
potrebe uredbo o kontroli cen. Ta
potreba je tudi nastala in tako je
bila 14. februarja objavljena v
»Službenih novinah« uredba o
kontroli cen.

Iz vsega tega se vidi, da je ure-
dba o kontroli cen le nekaka dopol-
nitev protidraginjske uredbe, kar
je tudi v resnici. Dočim se tiče
protidraginjska uredba samo tr-
govcev-detajlistov, se tiče uredba
o kontroli cen proizvajalcev, indu-
strialcev in obrtnikov ter vele-
trgovcev, trgovcev detajlistov pa
le, če uvozijo blago iz tujine. Da
pa se ne bi ponovila osnovna na-
paka protidraginjske uredbe, do-
loča uredba o kontroli cen, da
smejo proizvajalci, veletrgovci in
uvozniki zvišati cene le, če pro-
sijo predhodno oblasti za zvišanje
cen in jim oblasti to tudi dovo-
lijo. Brez tega dovoljenja se zvi-
šanje cen kaznuje.

Da se ne bi s formalnostmi, ki
so potrebne za dovoljenje zvišanja
cen, oviral ves promet v državi ter
da ne bi bil državni aparat pre-
obremenjen s tem poslom, se je
 uvedla za enkrat kontrola cen sa-
mo za manjše število predmetov,
ki so posebnega pomena za živ-
ljenje najširših slojev prebival-
stva. Kateri predmeti so to, smo
že objavili in zato njih seznama
na tem mestu — bomo ponavljali.
Samo oni industrialci in obrtniki,
ki te predmete proizvajajo in sa-
mo oni veletrgovci, ki te predme-
te uvažajo, ko tudi oni trgovci de-
tajlisti, ki direktno uvažajo te
predmete, ne smejo prodajati teh
predmetov v državi po cenah, ki
bi bile višje od cen pred 14. febru-

arjem 1940., če niso dobili poseb-
no dovoljenje za zvišanje cen. To
je osnovna zamisel uredbe o kon-
trolli cen.

Se na neko drugo določbo je
treba opozoriti. Čl. 3. uredbe nam-
reč določa, da urad za kontrolo
cen nima le pravice, temveč dolž-
nost, da preišče tudi ono zvišanje
cen, ki se je izvedlo pred 14. fe-
bruarjem. Če meni, da je bilo to
zvišanje neupravičeno, mora pred-
pisati maksimalne cene za te pred-
mete.

Poleg tega pa more trgovinski
minister v soglasju z ministrom
za socialno politiko in ljudsko
zdravje odrediti, da mora kontrol-
ni urad za posamezne predmete
uredbe predpisati maksimalne ce-
ne za vso državo.

Končno je treba opozoriti še na
določbo, da se mora za vsako pro-
dajo v državi proizvajalcem ali
trgovcem zaradi predelave ali pre-
pročaje izdati račun, v katerem se
mora jasno označiti tudi kakovost
blaga.

Kontrola se bo razširila tudi na nove predmete

Trgovinsko ministrstvo je baje
dobilo od raznih strani predloge,
da se kontrola cen razširi še na
naslednje predmete: modro galico,
jeklo, baker, med, steklo, koks,
barve, elektrotehnični material,
surovo kožo in predelano kožo,
loj, pinjole ter predivo iz nekih
surovin.

Ti predlogi se sedaj proučujejo.
Odločitev bo padla baje v kratkem.

Začetek gradbenih del v Mariboru

Gimnazija se bo zidala

Dolgo so čakali Mariborčani na
odločitev banske uprave, kaj bo
z načrti za novo stavbo za 2. re-
alno gimnazijo. Končno so rešitev
zadeve le dočakali. Banska uprava
sporoča, da je ban odobril načrte.
Razpisana je že licitacija za suro-
vo stavbo za 22. t. m. pri banski
upravi v Ljubljani. Ker gre za
važno zadevo Maribora, ki je važ-
na tudi z gospodarskega stališča,
naj na kratko omenimo historiat
vse zadeve.

Po vojni je nastal ogromen na-
val mladine na srednje šole. Obe
mariborski gimnaziji, klasična in
realna, sta bili hitro premajhni,
a tudi drugače ne ustrezata nalo-
gam modernega učilišča. Klasična
gimnazija ima prostora za največ
400 otrok, poseča pa jo okrog 800.
Bivša realka, sedaj 1. realna gim-
nazija, je približno enako velika,
dijakov in dijakin pa ima tudi
kakih 800, to pa sedaj, ko se je
pred tremi leti delila. Ustanovila
se je namreč nepopolna realna
gimnazija s štirimi razredi, ki je
dobila letos peti razred in ima
tudi skoraj 800 otrok, večinoma
deklic. Ta 2. realna gimnazija je
začasno nameščena v poslopu
državne trgovske akademije na
Zrinjskem trgu, kjer je bilo svoj-
čas žensko učiteljsko, nekaj raz-
redov pa je nameščenih v po-
slopu »Vesnet«.

Takoj po ustanovitvi nove gim-
nazije je na splošen pritisk skle-
nila banska uprava, da bo zgra-
dila veliko moderno poslopje za
2. realno gimnazijo. Naročila je
mestni občini, naj ji da brezplačno
na razpolago potrebno stavbiš-
če. Občina je takoj kupila za 480
tisoč dinarjev velik kompleks na
desnem bregu Drave poleg Mag-
dalenskega parka. To je bilo že
pred dvema letoma. Odtlej so

Mariborčani čakali, zadeva se ni
premaknila z mrtve točke. Treba
je bilo priskrbeti denar, ker bo
stavba veljala najmanj 8 milio-
nov dinarjev. Končno se je ban-
ski upravi le posrečilo premestiti
tudi to težavo in je zbrala 5 mi-
lijonov dinarjev za prvo silo. S
tem denarjem bo mogoče spravi-
ti stavbo pod streho. Ostanek 3
milijonov se bo priskrbel kasneje
in bo v glavnem služil za notra-
njo opremo, za inventar, klopi itd.

Upati je, da bo licitacija hitro
odobrena, nakar se bo, kakor za-
trjujejo v Mariboru, zidava takoj
začela. Do jeseni mora biti na
vsak način stavba pod streho, po-
polnoma dograjena in opremljena
pa bo do jeseni prihodnjega leta,
tako da bodo otroci lahko posečali
gimnazijo že v šol. letu 1941/42.

Ze pred par leti, ko je občina
zidala novo magdalensko šolo, ki
je veljala približno enako vsoto, se
je videlo, kako blagodejno vpliva
graditev velikih stavb na poživ-
ljenje gospodarstva. Zaposlenih je
bilo več sto delavcev, ki so svoj
zasluzek v veliki meri potrošili v
mestu in s tem poživili blagovni
promet. Isto bo tudi z novo gim-
nazijo, ki bo postavljena nedaleč
od magdalenske šole. Čim se je iz-
vedelo, da bo banovina vendarle
zidala gimnazijo, so že jeli brez-
poselni pritiskati na kljube in po-
vpraševati, kdaj se bodo začela
dela.

Z novo stavbo pa stiska, v ka-
tero so po vojni zabredle v Mari-
boru srednje šole, še dolgo ne bo
odpravljena. Postaviti bo treba še
eno gimnazijsko poslopje, ker sta
stari dve poslopji za polovico pre-
majhni. Vsekakor bo to trajalo še
nekaj časa, dotlej pa bo treba
stavbi temeljito popraviti znotraj.

A. B.

Nedostatki na postaji Rakek

Poslovni krogi na Rakeku in v
okolici se zelo pritožujejo, da trpi
trgovina zaradi nedostatkov na
postaji Rakek. O tem je razprav-
ljala na svoji zadnji seji tudi
uprava Združenja trgovcev za
okraj Logatec ter izdelala spome-
nico, ki jo je poslala Zbornici za
TOI, da intervenira na železniški
direkciji radi odprave teh nedo-
statkov.

Glavni nedostatki, zaradi kate-
rih trpi poslovno življenje, so:

1. Vlak nabiralnik št. 670 pri-
haja po voznem redu na Rakek
ob 8. uri zjutraj. Običajno ima pa
zamude eno do dve uri. Kosovno
blago, ki prihaja s tem vlakom,
se odpremlja proti Staremu trgu
šele s pošto prihodnji dan, enako
se odpremlja s pošto tudi obvest-
nice (aviza), kar močno ovira ce-
lotno poslovanje. Do meseca maja

1939. je vlak prihajal na Rakek
zjutraj ob 6. in je mogla pošta že
ob 8. zjutraj poslati vse obvest-
nice naslovnikom. Na ta način je
bil prihranjen poslovnim ljudem
en dan. Zato nam direktija držav-
nih železnic preuredi vozni red,
da bo prihajal nabiralni vlak ob
6. zjutraj, kakor je bilo to uve-
deno v mesecu maju 1935.

Večina starih prometnih urad-
nikov je premeščena na druge po-
staje in poslani so na Rakek urad-
niki skoro izključno iz samih ma-
lih postaj brez večjega prometa,
ki radi pomanjkanja prakse niso
kos velikim prometnim zahtevam.
Saj je znano, da je Rakek še prej,
ko ni bil obmejna postaja, imel
velik promet. Rakek ima veliko
zaledje, ki sega prav do Cabra in

vsako pomanjkljivo poslovanje po-
vzroča velike nepotrebne izdatke.

Posebna pažnja naj se posveča
vagonom z živili in naj se dajo na
razpolago čimprej po dohodu vla-
kov.

Brezpogojno je potreba napra-
viti red na klančinah. Ze par me-
secev je ena klančina, ki je bila v
glavnem namenjena za prispelo
blago, zasedena v druge namene.
Uvoznikom je zaradi tega nemo-
goče v redu raztovoriti vagone.

Rampa z lesom je tako založena,
da je vsak nadaljnji dovoz nemo-
goč. Trgovci, ki vagone naročajo
pravočasno, teh ne dobe in morajo
plačevati po navodilih revizorja
direkcije veliko ležarino, tako zva-
no »zapremninoc«.

Ker ni krivda trgovcev, da blaga
ne morejo utovoriti, bi bilo brez-
pogojno potrebno malo več uvi-
devnosti.

Na razne pritožbe gospodarskih
ljudi se slišijo vedno le isti izgo-
vori: »So izjemni časi!« »Nimamo
kredita.« Ti izgovori ne morejo
zadovoljiti. Če uprava točno zara-
čuna vse pristojbine, mora tudi
skrbeti, da nudi interesantom to,
kar je njena dolžnost.

3. Dovozna cesta na postajo je
pod upravo cestnega odbora in je
bila vso zimo zelo slabo oskrbo-
vana. Cesto oskrbuje cestar, ki sta-
nuje v Lazah pri Planini, kar je
gotovo precej odročno.

Ker je redno poslovanje na po-
staji Rakek pogoj rednemu oskr-
bovanju zaledja in je tudi potreb-
no radi ugleda naših državnih
ustanov, je nujno potrebno, da se
vse te navedene napake odpra-
vijo. Upamo, da se bo to tudi zgo-
dilo.

Gospodarski razvoj Perzije

Iz angleških poročil o razvoju
Irana v l. 1938./39. ali iranskem
letu 1317. je razvidno, da se je zu-
nanja trgovina te države zelo mo-
dernizirala. Za mnoge vrste izvoza
je dala vlada olajšave pri prodaji
deviz, za nekatere je pa odpravila
monopol (tako za suho sadje, man-
deljine in volno). Tudi nova finan-
na politika državne banke je bila
ugodna za domače gospodarstvo,
zlasti za industrijo preprog.

Izvoz in uvoz sta dosegla v ce-
loti 617.000 ton z vrednostjo 1.641
milijonov rialov proti 684.000 to-
nam ter 1.543 milijonom rialov v
predlanskem letu. Uvoz se je po
količini zmanjšal, po vrednosti pa
zvišal, izvoz pa se je zmanjšal po
teži. Več se je uvozilo kovin, stro-
jev, železniškega gradiva, kemika-
lij in industrijske opreme, manj pa
luksuznih predmetov. Zadovoljiva
je bila tudi kmetijska proizvodnja,
ki pa tehnično ni dovolj napredo-
vala. Državna bilanca je uravno-
težena in se je proračun zvišal za
270 na 1520 milijonov rialov. Na-
rodni dohodek narašča z razvojem
novih industrij, zato se bo novi
proračun znatno zvišal. 47% pra-
računa je šlo lani za velika javna
dela.

Dokončana je transiranska že-
leznica in začela so se dela na pro-
gah: Garmsar—Semnan (114 km),
Teheran—Azerbejdžan (1.236 km),
Semnan—Mašhad (920) ter Ghom—
Yezd (1.300). Polnoma bodo dogra-
jen je tudi že najvišji, Kandovan-
ski predor čez Elbruz v višini
2698 m, dolg 1883 m.

Važno je tudi to, da je bilo se-
zidanih ali začetih doslej že sedem
silosov: v Tabrizu silos za 16.000
ton, v Teheranu za 65.000 ton, v
Ispahanu, Kermanšahu, Sirazu,
Ahvazu in Mašhadu po 16.000 ton.

Izkoriščanje mineralnih boga-
stev se je še nadalje spopolnilo
ter uvedli novi predpisi za kone-
sije, za katere so se prijavile nove
tuje družbe. Zelo je napredovala
industrializacija, med novimi to-
varnami je najvažnejša svilarna v
Čalovsu, ki bo tudi izvažala. Šte-
vilo bombažnih tkalnic je naraslo
lani na 14 s 84 tisoč vreten in na
5380 ton izdelkov. Tkalnic za volno
je bilo že 12 s 27 tisoč vreten.

barva, plesira in
kemično snazi
obleke klobuke
itd. Skrobi in svetlobika srajce, ovrat-
nike in manšete. Pere, suši, monga in
lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Potlanski nastp 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22 72

Denarstvo

Dobrovoljske obveznice

Agencija »Avala« razglasi: V zadnjem času se od nekaterih strani zlobno širijo neresnične vesti v zvezi z izdajo dobrovoljskih obveznic. Tako n. pr. se širijo vesti, da obveznice ne bodo izdane, v kolikor pa bi bile izdane, da se ne bodo lombardirale pri Državni hipotekarni banki in pri Poštni hranilnici. V zvezi s tem kmetijsko ministrstvo najodločneje zanika take vesti, ki imajo izključni namen zapeljati dobrovoljce in jim povzročiti gmotno škodo. Delo za izdajo obveznic poteka v kmetijskem ministrstvu popolnoma normalno, odloki o odplačilu obveznic pa se izdajajo po tistem redu, kakor so prošnje prihajale v ministrstvo. Po tem takem glede izdaje obveznic niso potrebne nobene intervencije s katere koli strani. Pa tudi ne bodo upoštevane. Prav tako se najodločneje zanikajo vesti, da se obveznice ne bodo lombardirale. Obveznice se bodo lombardirale pri Državni hipotekarni banki in Poštni hranilnici.

Izplačevanje kuponov naših tujih posojil

V sporazumu s tujimi lastniki naših državnih pred- in povojnih papirjev je fin. minister odredil, da bo Državna hipotekarna banka od 1. marca naprej izplačevala kupone predvojnih in povojnih državnih inozemskih posojil, ki so bili doslej izplačljivi v inozemstvu. Med povojnimi državnimi inozemskimi posojili pridejo za izplačevanje v postev 7 in 8% Bler, 7% Seligman, 7% stabilizacijsko posojilo ter 5% državne funding obveznice od 1933—37. Kuponi Blerovega in Seligmanovega posojila bodo izplačevani v dinarjih s 45%, funding obveznice državne in Državne hipotekarne banke pa v dolarjih s 100% od nominalne vrednosti kupona po sedanjem uradnem tečaju belgrajske borze.

Za kupone 7% Seligmana iz leta 1927, in kupone 5% funding posojila Državne hipotekarne banke v dolarjih za rok 1. oktobra 1939 je določen srednji tečaj za pretvoritev dolarja v dinarje na 44 din za dolar. Za kupone 8% nega in 7% nega Blera iz leta 1922, in 1927, in državnega fundinga v dolarjih za rok 1. novembra 1939 je določen srednji tečaj dolarja za pretvoritev v dinarje na 44,38 din za dolar.

Ta rešitev velja za tiste kupone omenjenih posojil, čijih roki za izplačilo dosepejajo v času od 1. oktobra 1939 do vključno 30. septembra 1940.

Tuzemski lastniki naših nenostificiranih inozemskih posojil bodo torej po dolgih brezuspešnih prizadevanjih vendar enkrat prišli do izplačevanja kuponov. S tem bo vsaj delno urejeno vprašanje, ki je dolga leta bilo odprto in je zaradi tega pomenilo za naš državni kredit bolno točko.

Priv. agrar. banka, ki dela z delniško glavnico 700 milijonov din, izkazuje za 1. 1939. čisti dobiček v višini 18.29 milijona din. Rezervni fond banki znašajo 46.37 milijona din, posojila pa, ki jih je dovolila banka do konca decembra 1939, na hipoteke, menice, obveznice itd. 792,9 milijona din.

Stotaki z napisom »Narodna banka kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« in z datumom 30. novembra 1920, se ne vzamejo iz prometa, kakor so se v zadnjem času razširile govorice.

Na beograjski borzi so notirali 7. marca državni papirji: vojna škoda 431—431,75, 6% gozdne 69,50 do 70,50, 4% agrarne 53—53,50, 6% dalmatinske 71—71,50, 6% beguške 77,25—77,50, 7% stabilizacijske 98,50 do 99,50, 7% investicijske 97,50 do 99, 7% Seligman 100,50, 7% Blair 90,50, 8% PAB 98.

Delnice PAB so bile po 207—209. delnice Narodne banke pa po 7480 brez kuponov.

Bolgarska je sklenila sporazum s tujimi upniki. Plačala jim bo

Konferenca obrtniških zbornic v Ljubljani

Za uvedbo avtonomnega socialnega zavarovanja

V torek dopoldne se je začela v Ljubljani konferenca vseh obrtniških zbornic oz. obrtnih odsekov v Ljubljani. Na konferenci so bile zastopane vse obrtniške zbornice razen zbornice v Podgorici in Banjaluki, ki sta svojo odsotnost opravičile, ter zbornice v Splitu in Dubrovniku, ki sta pooblastile zagrebško zbornico, da ju zastopa.

Konferenco je otvoril prednik obrtnega odseka v Ljubljani g. Ivan Ogrin, ki je v kratkem navedel glavne cilje konference. Težke razmere vladajo po svetu, ker nimajo narodi več medsebojnega zaupanja in ker je želja po materialnih dobrinah preveč velika. Obrtniki čutijo to še prav posebno. Mnogi obrtniki nimajo nič drugega ko svoje delovne roke in nekaj orodja. Redki so oni, ki imajo tudi nepremičnine. Vidno mesto zavzemata danes trgovina in industrija. Snujejo se karteli, ki kar določajo cene. Odvisnost obrtnika postaja vedno večja. Veliki kapital vedno bolj izpodriva obrtnika. Pri tem pa obrtnik ne uživa zadostne zaščite. Ko so se pred leti izdajali zakonski predpisi o zaščiti kmeta, se je popolnoma pozabilo, da se mora zaščititi tudi obrtnik. Posledice tega čutimo še danes.

Glavna naloga današnje konference pa je razprava o davčnih vprašanjih. Obrtniki so vedno dali državi velike dohodke in to delajo tudi danes. Ljubimo svojo državo in hočemo, da v njeno korist tudi žrtvujemo. Vendar pa želimo, da se davštine razdele tako, da so pravične in znosne, da obrt ne propade. Zaščita obrtnika je še vedno mnogo premajhna.

G. Ogrin je nato prečital brzojavko pomočnika finančnega ministra dr. Filipančiča, ki je službeno zadržan in se zato konference ne more udeležiti.

Podpredsednik beograjske zbornice Ranko Živković je nato pozdravil vse delegate in jim želel uspešno delo. Državo je treba podpirati, je dejal, toda ne tako, da bi obrtniški stan prišel na beraško palico. Obrtniki pričakujejo, da bo s preureditvijo davčnega sistema njih položaj olajšan.

Delegat sarajevske zbornice Marić se je pritoževal, ker se ne izvaja sklep zbornice, da se morajo referati, ki jih izdelajo zbornice, predložiti delegatom zbornic pred konferenco v proučevanje. Njegova zbornica ne bo v bodoče sodelovala pri nobeni konferenci, če ne bo prej prejela izdelanih referatov.

Sledili so pozdravi drugih delegatov, nakar je referiral tajnik ljubljanske zbornice dr. Pretnar o pridobitni z ozirom na davčno reformo.

Referent je najprej podal poročilo o razvoju pridobnine, nato pa je navedel statistične podatke o obdačenju obrtnikov v dravski banovini. Vseh obdačenih obrtnikov je 18.787, od katerih je pavšalistov 12.235. Samo 6550 obrtnikov plačuje pridobnino. Za te obrtnike bi se na vsak način moralo nekaj storiti.

Referat tajnika dr. Pretnarja nato obširno razpravlja o novi davčni reformi. Graja, da se niso upoštevali predlogi zbornic. Zahteva, da se obrtniki, stari nad 60 let, na vsak način oproste davč-

40 odstotno kvoto od zapadlih posojil. V drž. proračunu je za plačilo kvote predvidena potrebna vsota. Vendar pa je bolgarska vlada opozorila upnike, da ne bo mogla transferirati potrebnih vsot, če ne doseže bolgarski izvoz v devizne države zadostne višine.

Finančni minister Simon je sporočil spodnji zbornici, da je razpisano notranje posojilo v višini 300 milijonov funtov. Posojilo bo amortizirano v 15 do 18 letih ter se bo obrestovalo po 3%.

ne dolžnosti. Sedanji predpis, da se obrtnik oprosti davka le, če nima prav nikakih drugih dohodkov, je napačen, ker bi po njem bil oproščen davka šele obrtnik, ki bi živel na breme svoje občine. Kategorizacija obrtnikov za plačevanje pavšalnega davka je bila izvedena v nasprotju s predlogi zbornic. Kategorij je preveč, navzlic temu pa niso vsi obrtniki uvrščeni v kategorije. Vidi se, da je bila davčna reforma izvedena le z ozirom na fiskalne, ne pa na stvarne razloge.

Referat govori nato o čl. 43. zakona o neposrednih davkih ter zahteva razne spremembe, ki jih tudi tehno utemeljuje.

Zaradi nevlaznosti prijav naj se ne izrekajo kazni nad 50 din. Obrtniške zbornice naj se oproste dolžnosti, da morajo dati davčnim oblastvom podatke o obrtnikih. Nadalje zahteva referat, da se lestvica za narodni obrambni fond zniža in da bi šele pri davčni osnovi 1000 din znašala 10%.

Po referatu se je razvila živahna debata. Popoldne se je seja nadaljevala ter je prečital referat zagrebške zbornice o skupnem davku na poslovni promet doktor Josip Stanković. Sledil je referat novosadske zbornice o reviziji ustanov socialnega zavarovanja. Referat poudarja, da naša dosedanja socialna politika pri izvajanju delavske zaščite ni upoštevala gospodarskega stanja obrtnikov. Vse obrtniške zbornice so soglasne v tem, da niso prispevki za socialno zavarovanje v skladu z ugodnostmi, ki jih nudijo socialne ustanove. Poleg tega je uprava delavskih socialnih ustanov preveč komplicirana, preburokratska in predraga. Vse obrtniške zbornice so se zato izjavile za likvidacijo SUZORja ter da se ustanove novi nositelji delavskega zavarovanja. Decentralizacija delavskega zavarovanja ni samo potrebna, temveč naravnost nujna!

Obrtniška zbornica v Zagrebu je sporočila, da je za popolno avtonomijo okrožnih uradov ter za avtonomno socialno zakonodajo za banovino Hrvatsko. Podobno stališče je zavzela tudi beograjska obrtniška zbornica ter tudi druge obrtniške zbornice. Ljubljanska delavska zbornica zahteva, da se po likvidaciji SUZORja ustanove trije nosilci delavskega zavarovanja, eden v Beogradu za srbske kraje, drugi v Zagrebu za hrvatske in tretji v Ljubljani za slovenske. V debati, ki je trajala o tem vprašanju ves popoldne, so vse zbornice sprejele to stališče.

V sredo dopoldne se je konferenca nadaljevala ter se je zlasti razpravljalo o predlogu novosadske zbornice, da bi se ustanovila

Zveza obrtniških zbornic, da bi na ta način dobili tudi obrtniki svojo osrednjo organizacijo, kakor jo že imajo drugi stanovi. Proti temu predlogu pa so nastopili hrvatski delegati, češ da imajo ti čisto svoje posebne interese. Radi pa so pripravljeni sodelovati z drugimi obrtniki. Slovenski delegati niso zavzeli o tem vprašanju enotnega stališča. Ker še vse vprašanje ni dozorelo, sta se obe skupini zedinili, da se to vprašanje zaenkrat odloži.

Nato je sledila razprava o samostojnih predlogih, nakar so bile sprejete

resolucije,

v katerih se med drugim zahteva:

Davčna reforma je z razširjenjem pavšalnega obdačenja obrtnikov vsekakor za obrtnike pridobitev. Vendar naj se upoštevajo še ostali predlogi zbornic glede kategorizacije obrtnikov-pavšalistov. Zelo pa je bilo prizadeto obrtništvo zaradi občutnega zvišanja skupnega davka na poslovni promet in luksuznega davka ter zaradi zvišanja taks. Z ozirom na današnje stanje obrtnika bi bila potrebna radikalnejša razbremenitev obrtnikov. Potrebno bi tudi bilo, da bi se davčni sistem ponovno ustavil.

Glede pridobnine, ki jo plačujejo obrtniki, naj se sprejme načelo eksistenčnega minimuma, da se kosmati dohodek do 6000 din oprosti plačevanja pridobnine.

Davčne oblasti naj pri izterjavanju davkov od obrtnikov postopajo čim bolj obzirno.

Resolucija tudi podrobno navaja predloge, kako naj se kategorizacija reformira ter razširi tudi na peke in mesarje. Obrtniki nad 60 let, če ne delajo s pomočnikom, pa naj se oproste davčne dolžnosti. Če ima obrtnik več obratov, naj se vsak obdači po stopnji, ki velja zanj, ne pa vsi po višji stopnji.

Obširno navaja resolucija tudi potrebne spremembe, ki naj se izvedejo glede skupnega davka na poslovni promet.

Končno zahteva resolucija v smislu predlogov, ki so jih predlagale posamezne zbornice po referatu o delavskih socialnih ustanovah, da se SUZOR likvidira, da se ustanove novi avtonomni nosilci delavskega socialnega zavarovanja ter da se skliče skupna konferenca delodajalskih in delojemalskih zbornic iz vse države, ki naj končno reši to vprašanje.

Po sprejemu resolucij je predsednik Ivan Ogrin zaključil konferenco, se zahvalil vsem delegatom za udeležbo in sodelovanje ter jih povabil, da si ogledajo Ljubljano in srednjo tehnično šolo.

dohodkov in 342.550 dinarjev izdatkov na izplačilu podpor. Rezervni sklad izkazuje saldo 302.653 dinarjev. Upravni sklad je imel 32.383 dinarjev dohodkov in ravno toliko izdatkov.

Pri volitvah je bil dolgoletni predsednik Vilko Weixl zopet postavljen na čelo Trgovske samopomoči. Ostali odbor je sestavljen takole: podpredsednik Karol Jančič, odborniki Zdravko Anderle, Anton Paš, Franc Belle, Hinko Sax, Josip Povodnik, Franc Kossell, Ivan Slavince, Franjo Znidarčič, dalje Zvonko Mešiček (Ptuj-ska gora), Alojz Remie (Dravograd), Franc Jug (Celje) in Hinko Kreft (Ptuj); namestniki Ivan Kvas, Martin Černee in Juro Zidanšek, potem Alojz Brenčič (Ptuj) ter Ivo Tončič in Alojz Drotenik (Celje); nadzorni odbor Ljudevit Kranjc, Milan Klemene in Anton Linzner, namestnika Stanko Kocbek in Drago Roglič.

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje firme:

Celjska mlarna »Hubertus« J. in T. Cater, Celje. Obratni predmet: Tovarniška izdelava mila, margarine, glicerina, sploh vseh kemičnih in kozmetičnih izdelkov. Javna trgovska družba. Družbeniki: Cater Ivo, industrialec na Bežemgradu in Cater Tea, industrialka. Družbo zastopa vsak družbenik samostojno.

»Alko«, Adolf Lorant in Ko., Ljubljana. Trgovina z alkoholnimi pijačami in izdelki na debelo in drobno v trgovsko zamašenih steklenicah. Izdelovanje likerjev, ruma, konjaka, vermut-vina in vseh drugih alkoholnih pijač na mrzli način in z destilacijo ter sadnih sokov, sadnih konserv in marmelade. Javna trgovska družba. Družbeniki: Adolf Lorant, Oton Lorant, trgovec v Ljubljani. Družbo zastopa vsak družbenik samostojno.

Ljubljanska komercialna družba inž. Urbančič Valentin. Obratni predmet: trgovina z industrijskimi potrebščinami, stavbenim materialom, proizvodi ter živili. Javna trgovska družba. Družbeniki: inž. Valentin Urbančič, Leopoldina Urbančič. Družbo zastopa družbenik inž. Urbančič Valentin.

Razdružile so se in prešle v likvidacijo naslednje družbe z o. z.:

Miami, družba z o. z., Celje, lesni proizvodi. Likvidator je dose-danji poslovodja družbe Benedik Marko, industrialec v Zagrebu.

Belokranjska železoličarna, družba z o. z. v Črnomlju. Likvidatorja: Lackner Alfonz in Lackner Ivan, oba iz Črnomlja.

»Jugolana«, tekstilna družba z o. z. v Črnučah. Likvidator: Rudolf Vidmar, trgovec v Stožicah.

»Alko«, veletrgovina žganja v Ljubljani. Likvidator Adolf Lorant, trgovec v Ljubljani.

Ljubljanska komercialna družba z o. z. v Ljubljani. Likvidator Valentin Urbančič, Ljubljana.

»Kanada«, uvoz in izvoz sadja, družba z o. z., Košaki. Likvidator dose-danji poslovodja Paloue Maks, trgovec v Mariboru.

Franc Crobath, družba z o. z. Likvidator: dr. Fred Crobath, industrialec v Kranju.

Drogerija Gregorič, družba z o. z. Ljubljana. Likvidator Gregorič Benon, trgovec v Ljubljani.

J. Hafner, izdelovanje in prodaja cerkvenih potrebščin, družba z o. z., Ljubljana. Likvidator Hafner Josip ml., trgovec v Ljubljani.

Potnik in drug, družba z o. z. Ljubljana. Likvidator: Josip Marinko, trgovec v Ljubljani.

S. Rebolj & drug, družba z o. z. v Ljubljani. Likvidator: Rebolj Staša, trgovec v Ljubljani.

Tovarna hranil in pražarna »Adria«, družba z o. z., Ljubljana. Likvidator: Vrhunec Milan, trgovec v Ljubljani.

Lep napredek Trgovske samopomoči v Mariboru

V dvorani Združenja trgovcev za mesto Maribor je imela te dni socialna ustanova mariborskih gospodarstvenikov, Trgovska samopomoč, svoj redni letni občni zbor, ki ga je vodil dolgoletni predsednik Vilko Weixl. Poslovno in blagajniško poročilo, kakor tudi statistično in poročilo o proračunu za tekoče leto je podal agilni tajnik Franjo Znidarčič.

Iz vseh poročil je posneti, da posluje Trgovska samopomoč v splošno zadovoljstvo svojega članstva, kar dokazuje predvsem to, da je bilo izplačano na podporah od pričelka poslovanja pred tri-najstimi leti pa do konca 1939 vsega skupaj 2.186.500 dinarjev. Lani je bilo treba izplačati na podporah 342.550 dinarjev. Vsi ti zne-

ski dovolj nazorno dokazujejo, da opravlja Trgovska samopomoč za-služno humanitarno in karitativno delo, ker pomaga družini umrlega člana v največji stiski.

Glede članstva bodi omenjeno, da je štela organizacija koncem preteklega leta v prvi kategoriji 500, v drugi kategoriji pa 417 članov, skupaj torej v obeh skupinah 917 članov.

Premoženje Trgovske samopomoči je lani lepo napredovalo. Posebno rezervni sklad je precej narastel. Po bilanci znašajo aktiva 388.171 dinarjev; ta znesek odpade na oba podporna fonda, na rezervni sklad in na inventar.

Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je imel podporni sklad v obeh kategorijah 430.979 dinarjev

Kaj pravijo naši gospodarski ljudje

Vprašanje oblastem in upravi drž. monopolov

Na strani 2. št. 26 »Trgovskega lista« z dne 1. t. m. izjavlja g. Gustav Goll iz Maribora, da bi imeli v 14 dneh dovolj petroleja in za 1—din ceneje, kot je sedaj določena cena, če bi se znižala carina za surovo nafto in monopolna taksa na petrolej za toliko, za kolikor se je znižala kartela.

Zakaj monopolna uprava ali druga pristojna oblastva ne rešijo takoj tega vprašanja in zakaj pustijo še nadalje, da gredo milijoni našega denarja v blagajne kartela in po njem v tujino? Zakaj se domačim ljudem ne dovolijo iste ugodnosti pri uvozu kot tuji družbi? Zakaj oblast trpi in dopusti, da trpe naši davkoplačevalci po krivdi tuje družbe že toliko časa zaradi pomanjkanja petroleja? Nima jo ga niti za najnujnejšo skromno razsvetljavo. Zakaj vse to?

Z zanimanjem in nestrpnostjo pričakujemo v prihodnji številki »Trgovskega lista« (dne 15. t. m.) pojasnila prizadetih oblasti, zakaj se tako pereče vprašanje kot je trenutno petrolejsko, ne reši pravilno?

Ali pa bomo pojasnilo sploh dočakali?

*

Davčne zadeve

V »Trgovskem listu« čitam članke in razprave o davkih. Tudi jaz moram kritizirati vsakoletno davčno napoved za pridobitino, ki je nepotrebna.

Ta mesec bo 8 let odkar sem se osamosvojil. Po 3 letih sem dosegel največji promet, sedaj pa imam že 5 let skozi približno vedno enak promet. Tak promet bo pri meni tudi vedno ostal, ker višjega tukaj ni mogoče doseči, pa naj napravim kar hočem.

Promet imam torej vsako leto skoraj enak, davek pa od leta do leta večji. Tako sem prišel v teh 5 letih, ko imam vedno enak promet, že od 9.000 na 15.000 din davka. Vem pa tudi, da se še pri 15.000 dinarjev ne bo ustavilo in s strahom gledam v bodočnost, kdaj se bo zviševanje nehalo. Spričo tega se že resno bavim z mislijo, da trgovino opustim, ker človek res izgubi voljo, da bi delal samo za davke. Tako bo tudi davčna oblast prišla ob davkoplačevalca. Ali pa ona na to kaj misli?

Kraj, v katerem delam, je že itak takšen, da ne more skoraj noben trgovec vzdržati, ker je trgovina silno naporna ter slab promet in slab zaslužek radi revščine ljudi. Sedaj pa še tak pritisk davkarje. Pet trgovcev je po vojni tukaj že propadlo. Veliko krive so tega tudi davkarje, ker iščejo davčni uradniki podatke pri nestrokovnjakih-netrgovcih, ki nimajo pojma o prometu in zaslužku, te ali druge trgovine. Zato so mi predpisali din 15.000 davka, ki je zame zelo pretiran.

O tem naj navedem samo dva primera: Leta 1935. sem trgoval z jabolki ter izgubil din 35.000—, kar sem na davčni upravi tudi z originalnimi listinami dokazal. Ovađuhi pa so pridno pošiljali ovađbe, da sem zaslužil 100.000 dinarjev.

Ko sem tedaj šel nekoč na davkarijo, so me davčni uradniki kar obsuli z novico, da sem zaslužil din 100.000— ter zmagoslavno pripomnili, da me bodo sedaj pač lahko pri davkih pošteno prijeli.

Drugi primer: Pri nekem konkurentu je bila leta 1937. sodna prodaja blaga. Na tej prodaji sem kupil za okrog din 5.000—, kar je razvidno iz sodnih listin. Ovađuhi, to so moji sovražniki in nasprotniki, so tudi tokrat pohitili in na-

znali davčni upravi, da sem kupil za nad din 50.000— blaga. Kar desetkrat več!

Seveda se silno borim proti takim informacijam nestrokovnjakov in proti ovađbam in ko dosežem vsaj nekaj uspeha, pa se eden ali drug uradnik na davkariji menja, ali je premeščen in se tako začne zopet od kraja stara pesem. Tako leži dan in noč davčna mora nad menoj.

Jasno je, da doživljajo enake neprijetnosti ko jaz zaradi ovađuhov tudi drugi trgovci. Pri tem pa najbolj jezi človeka to, da se upoštevajo tudi anonimne ovađbe. Kdor le hoče, more na ta način stresti svojo jezo nad trgovca. Trgovci pa je brez moči, ker je bila ovađba — anonimna. Dostojni ljudje ne dajo nič na anonimne ovađbe.

Skrajni čas je že res, da bi se davki fiksirali in poenostavili.

*

Še h krošnjarski nadlogi

Isti trgovec nam piše, da že več let zasleduje krošnjarje in da jih je že večkrat prijavil orožnikom. Vendar pa še ni doživel, da bi bil kateri krošnjar tudi prijet in kaznovan. Zakoni veljajo menda res le za trgovce, ker trgovci tudi plačujejo vse davke. Za vse druge pa zakonski predpisi ne veljajo, če morejo škodovati trgovcem. Ali je res tako?

*

»Mala trgovina«

Naročnik »Trg. lista« nam piše: Specerijsko in kolonialno blago nabavljam pri veletrgovcu, kateremu sem ostal pred časom nekaj dolžan, a sedaj od njega kupujem le proti gotovini. Njegov potnik

me tudi redno obiskuje ter mi je tudi kakor preje izstavil naročilnico za naročeno blago.

Naročil sem blago, ki sem ga nujno potreboval in ne v večji količini. Dobavitelj pa mi ni dostavil blaga, čeprav sem ga naročil proti gotovini. To mi je napravil kar šestkrat zaporedoma. Ker sem naročil blago pri starem dobavitelju, ga navadno nisem naročil tudi drugod. Blaga nisem dobil in strankam nisem mogel postrčiti ter sem bil zaradi tega zelo oškodovan.

Zato prosim za pojasnilo, če je veletrgovec dolžan, da naročilo tudi izvrši, če ga sprejme?

Vse je seveda odvisno od tega, kako ste naročilo sklenili in če nima naročilnica kake posebne pogoje, ki veletrgovca odvezujejo te dolžnosti. Na vsak način pa solidni trgovci sprejeta naročila tudi izvrše.

Sicer pa je v tem primeru le en nasvet: Naročite blago drugod. Proti gotovini se vedno dobi blago.

Trgovskemu naraščaju!

Zbiranje starega železa in raznih odpadkov

Naš poziv trgovskim pomočnikom, da zbirajo staro železo in razne odpadke, je našel dober odmev. Mnogi pomočniki pa ne vedo, kako bi stvar zagrabili in kam bi oddajali nabrano blago. Zato naj navedemo nekaj navodil.

Če se zbira staro železo ali stari odpadki v trgovini, je seveda predvsem potrebno dovoljenje šefa. To je včasih sicer le formalnost, na katero pa se nikakor ne sme pozabiti.

Staro železo redno kupujejo skoraj vse trgovine z železnino. Naslove firm, ki kupujejo papirnate odpadke, cunje ali druge odpadke, tudi ni težko zvedeti.

Pripominjamo, da je sedaj izredno ugoden čas za zbiranje starega materiala, ker na eni strani surovin primanjkuje, na drugi strani pa se zaradi zračne zaščite morajo izpraznjevati podstrešja, ki so zlasti v Ljubljani prenatrpana z najrazličnejšo staro šaro. Tako vemo za firmo, ki je dobila samo za star in čisto zaprašen papir nad 1000 din, pa čeprav je prodala pa-

pir po zelo slabi ceni. Kar naenkrat se nabere toliko blaga, da si človek ne bi niti mislil.

Zbiranje starega materiala pa ima še to prednost, da se s tem skrbí za snago. Ali je potrebno, da se valjajo po kletih in temnih hodnikih razni papirji mesece in mesece, namesto da bi se spravili in ob priliki prodali? Čistost bi bila večja in še koristno delo bi bilo opravljeno.

V zvezi s tem bi omenili zlasti grdo razvado izletnikov, ki kar zasujejo kraj, na katerem so kampirali. Mimogrede bodi omenjeno, da bi zlasti tujsko-prometna družba in izletniki mogli v tem oziru storiti zelo veliko dobrega. Kjer so kampirali izletniki, je navadno vse poslano s papirjem ter kenservnimi škafliami. Niti dosti napora ni treba, da se drugi dan ves ta material zbere, če že izletniki res mislijo, da je dobro delo, če z ostanki svojih jedil tako vidno pokažejo, kje so kampirali.

Zbiranje starega železa in odpadkov je potrebno tudi zato, da se bodo ljudje naučili manire, da bodo znali pospraviti za seboj.

Učite se risati!

Na tem mestu smo že enkrat opozorili na veliko koristnost risanja. Trgovski pomočnik, ki je dober risar, bo vedno dober pomočnik svojemu šefu. Omogočil mu bo, da bodo njegove izložbe brez posebnih stroškov dobro izdelane, znal jih bo lepo aranžirati in tudi sam napraviti potrebna pomožna sredstva.

Tudi družabno pomaga risanje vsakomur. Posebno podeželska društva morajo delati z najmanjšo rečijo. Vse dekoracije morajo napraviti sami brezplačno. Trgovski pomočnik, ki more pri izdelavi dekoracij v resnici pomagati, ima takoj utrjen položaj in ljudje ga bodo imeli radi. Če mu bo sreča naklonjena, da se bo mogel osamosvojiti, bodo morda ravno te z ri-

sanjem pridobljene simpatije odločile.

Toda tudi za sebe potrebuje človek, da zna risati. Kdor zna risati, si more takoj vsako stvar bolj jasno predstavljati, hkrati pa tudi drugim vse bolj nazorno razložiti. Vsak, kdor zna risati, ima neko prednost pred onim, ki ne zna risati. Dostikrat pa odloči v boju za obstanek že majhna prednost.

Pa tudi marsikateri postranski zaslužek si more dobiti oni, ki zna risati. Tudi če je ta postranski zaslužek majhen, se vendar izplača, zlasti še, ker se je navadno zaslužil čisto igraje.

Ni vsak rojen, da bi bil dober risar. Tem bolj napačno je zato, če zanemari svoj talent tisti, ki zna risati.

Praktični nasveti

Kako visoke naj bodo izložbe

Vsaka doba ima svoje geslo. Tako je bilo nekoč geslo, da mora biti vse veliko in široko, na moč reprezentativno. Tako tudi izložbe. To pa nikakor ni pravilno. Angliški strokovnjaki za reklamo so ugotovili, da se predmeti, ki so višje od 2 in pol metra od mimoidočih, sploh ne vidijo. Zato tudi

nima nobenega smisla, če so izložbe višje.

Najbolje opazijo ljudje predmete, ki so v višini njih oči. Izložbe, v katerih so razstavljene igrače, morajo imeti zaradi tega razstavljene predmete precej nizko, ker morajo računati na višino otroških oči.

Važno je tudi to, da je odločilne važnosti, za kakšne predmete je

izložba prirejena. Za železnino so n. pr. velikanske izložbe neprimerne, ker je v takih izložbah težko predmete lepo razstaviti. Druga je seveda stvar pri velikih konfekcijskih trgovinah. Tu morajo biti izložbe večje, ker je treba razstaviti cele figure, ki zahtevajo okoli sebe tudi primeren prostor. Zlasti neprimerne so visoke izložbe za knjige. Nima vsak tako dobrih oči, da vidi tudi na večje daljave črke. Vsaka stroka zahteva prav za prav čisto določene izložbe. Seveda je to zlasti v mestih težko doseči, ker hišni posestnik ne ve kar v naprej, kdo bo najel lekale. Seveda pa je treba tudi upoštevati to, v kakšnem kraju se delajo izložbe. V velikih mestih so izložbe naravno večje ko v manjših krajih.

Eno pa velja za vse kraje! Nikjer ni treba, da bi bilo izložbeno okno zanemarjeno ali da bi bile edini okrasek v izložbi — mrtve muhe. Če je izložba, potem mora tudi nekaj lepega biti v izložbi in če ni predmetov, naj bodo slike, fotografije ali kar koli.

Ne popustiti!

Trgovina je vedno živ posej. V dobri trgovini vedno valovi življenje, ljudje prihajajo in odhajajo, vsak pa prinese v trgovino neko svojo noto. Zato mora biti tudi trgovec vedno živahen in vedno agil. Kakor hitro le nekoliko popusti, takoj to ljudje opazijo in že se je tudi njih mnenje o trgovini zmanjšalo. Trgovci zato ne sme nikdar popustiti in čeprav bi po svojih letih že moral. Kajti tudi trgovec ima pravico do pokojnega življenja na stara leta. V tem primeru pa mora poskrbeti, da si vzgoji ali pridobi v trgovini namestnika, ki o njega popolnoma nadomesti, da bo v trgovini še naprej kipeło življenje in da ljudje ne bodo niti opazili, da sam uživa svoj zasluženi pokoj. Zato je treba pravočasno misliti na naslednika in ne šele takrat, ko je že prepozno, ko človek novega naslednika ne more niti prav presoditi. Ne popustiti se ne pravi, da človek gara do zadnjega diha, temveč da v njegovi trgovini vedno vlada isti živ duh, ki privablja kupce in ki dviga trgovino.

Ne uporabljajte po nepotrebnem tujih besed!

Za mnoge stroke so uvedli slovenski trgovci s svojimi ceniki prav lepe slovenske izraze. Toda ljudje so konservativni, tudi tisti, ki radi koketirajo s skrajnimi nazori. Zato uporabljajo še vedno stare besede, kakršne so bile v rabi takrat, ko je veljala v deželi samo nemščina. Nekateri se kar ne morejo odvaditi »šraviove«, »lamp«, »tepihove«, »antela«, itd. Ni

naloga trgovca, da bi te ljudi opozarjal, da se takšnih besed več ne uporablja, ker bi se s tem zelo zameril kupcu. Prav nič pač se ne bo zameril kupcu, če sam ne uporablja teh grdih tujk in če brez najmanjšega očitka vedno ponavlja pred kupcem pravilno slovensko besedo. Kar polagoma se bodo tudi ljudje odvadili teh grdih tujk in ponavljali za trgovcem lepe slovenske besede. Tako mnogo je že dal slovenski trgovec za napredek naroda, da je kar v skladu z njegovo tradicijo, če pomaga pokopavati že čisto anahronistične tujke.

Davčni svetovalec

Skupni davek na les

G. Fr. K. v S. — Vprašanje: Davčna uprava me je opozorila, da se je pobiranje skupnega davka na les izpremenilo in da moram po novi tarifi skupni davek sam plačati, ako ne morem dokazati, da je nanj davek že plačan. Prosim, ali je to res? Kako pridemo trgovci do tega, da bi plačevali skupni davek, katerega bi morali plačati žagarji.

Odgovor: Tarifa o skupnem davku k car. tar. post. 93—94 vsebuje sledečo pripombo: »Če se nabavi blago iz te tarifne številke od kmetovalca ali koga drugega brez računa in plačanega skupnega davka, se plača skupni davek po stopnji iz razpredelka 4. tiste tar. štev., pod katero blago spada.« Kmetovalci vobče ne plačujejo pridobitine in torej tudi ne skupnega davka, če ne predelujejo svojih osnovnih proizvodov na industrijski način. Svoje proizvode smejo obdelovati na obrtniški način ne da bi bili dolžni, da plačajo za nje pridobitino in ev. skupni davek. Kmetovalci pridejo tedaj kot plačniki skupnega davka v poštev samo, ako so industriji, to je kadar na industrijski način obdelujejo svoje proizvode. Ako trgovec kupuje od kmetovalcev blago (les), na katero še ni plačan skupni davek, ga mora trgovec plačati. Ravno tako je trgovec dolžan, da plača skupni davek, kadar kupi les od koga drugega brez računa in plačanega skupnega davka. Ta dolžnost temelji na § 3., odst. 2., zakona o skupnem davku, ki se glasi: »Davčni zavezanec, kateri mora ob kakšni nabavi plačati skupni davek, je dolžan drugi stranki v računu posebej izkazati skupni in luksuzni davek poleg cene za nabavo ali uslugo. Kdor tako ne postopa, se smatra, da za zadevni promet ni plačal davka. Kupec, kateri sprejme blago brez računa ali brez zaračunanega davka, plača za dotično blago skupni davek, kakor da ga je sam proizvedel.«

V tej zadevi je pa možno, da trgovec kupi les od podjetja, ki ne napravi din 500.000— prometa na leto in ni dolžno voditi knjige opravljenega prometa. Zaradi tega po zakonu vobče ne sme skupnega davka posebej zaračunati. V tem primeru bi moral biti opremljen račun s pripombo, da podjetje plačuje skupni davek pavšalno. — Trgovci, ki kupujejo les od kmetovalcev, se vobče ne morejo ogniti plačilu skupnega davka. Ako pa kmetovalec vendar plačuje skupni davek, potem je že industrijec. Pač pa se lahko ognje plačilu, ako pri nakupih od drugih oseb zahtevajo vedno fakturo s posebej zaračunanim davkom ali s potrdilom, da podjetje plačuje skupni davek pavšalno.

Iz združnega registra

Zadruga »Osrednje mlekarne v Ljubljani« se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorji dosedanjih člani načelstva. Nadalje se je razdružila zadruga »Počitniški dom« v Ljubljani. Likvidatorja: France Kobljer in Vinko Zalaznik, oba v Ljubljani.

Doma in po svetu

Na seji vlade pod predsedstvom Dragiša Cvetkovića je bilo sklenjeno, da se dajo staroupokojencem posebne doklade. Nadalje je bilo sklenjeno, da se vrne drž. uradnikom denar za plinske maske, ker bo te nabavila država. Min. svet je izpopolnil tudi uredbo o odkupu živine v primeru mobilizacije ter sprejel uredbo o prekom vojaškem sodišču.

Trg. minister dr. Andres se je sestal z nemškim drž. tajnikom dr. Landfriedom, ki nadomestuje obolelega kmetijskega ministra Funka. Opoldne je bil sprejet od maršala Göringa in povabljen na kosilo. Dr. Landfried je izrekel svoje zadovoljstvo, ker je jugoslovanska vlada po svojem trg. ministru podarila, da hoče nadaljevati ozke gospodarske stike z Nemčijo. Dr. Andres je v svojem odgovoru naglasil isto misel.

Bivša madžarska stranka je na širši konferenci prvakov stranke oz. na zaupnem sestanku v Senti sklenila, da odobrava pogajanja bivšega senatorja Varadija z vlado, ker so bila ta pogajanja v interesu madžarskega naroda v Jugoslaviji. Konferenca poziva madžarski narod, da aktivno sodeluje v političnem življenju. Konferenca je nadalje sklenila, da se obnovi madžarska stranka. Konferenca je pooblastila bivšega senatorja Varadija, dr. Deaka in dr. Straniskija, da nadaljujejo pogajanja z vlado in da zahtevajo predhodno izpolnitev onih političnih, gospodarskih, kulturnih in socialnih zahtev Madžarov, ki so v njihovem življenjskem interesu. Konferenca se je končno izjavila proti vsaki delitvi Vojvodine, ker je brezpozorno potrebno, da žive vsi Madžari v eni upravni pokrajini.

Madžarski poslanik na našem dvoru je obiskal podpredsednika vlade dr. Mačka.

Pošte pošiljke v Anglijo se morejo pospešiti na ta način, da se napiše na naslovih »Via Italia«.

Opozarjamo na današnji literarni večer hrvatskih pisateljev v opernem gledališču!

Na občnem zboru Dravskega banovinskega odbora Rdečega križa v Ljubljani so bili podani zanimivi podatki o organizaciji Rdečega križa v Sloveniji. Število članstva je naraslo od 13.912 na 15.299. Ti člani so organizirani v 23 okrajnih in 126 občinskih odborih. Največ članov je iz vrst trgovcev in obrtnikov, namreč 1220 rednih in 564 podpornih. Na drugem mestu pa so zasebni nameščenci. Kmetov je vključenih v Rdečem križu samo 845.

Za direktorja SUZORja je imenoval poverjenik SUZORja Hadžiomana Derovo, dosedaj poverjenika mestnega poglavarstva v Mostarju.

Med delavci in tvornico »Dalmatienec« je bil končno s posredovanjem oblasti dosežen sporazum. Delavcem se plače zvišajo in bo to tovarno obremenilo na leto za 900.000 din.

Tekstilne tvornice v Dugi Resi nameravajo povečati svojo proizvodnjo s tem, da bi ustanovile v Smederevu novo veliko predilnico, ki bi bila med največjimi in najmodernejšimi v državi.

Rudarsko industrijsko trgovska d. d. »Morava« je bila s kapitalom 3 milijonov din ustanovljena v Nišu.

V Hrmzi v Bosni nameravajo začeti pridobivati arzenovo rudo. Kot postranski produkt bi dobili od vsake tone rude tudi 4 g zlata.

Pred 300 leti

se je pripisovalo z Rogaško slatino dosežena zdravljena neki tajinstveni sili.

Danes

je ta zdravilna moč znano-stveno ugotovljena. Je to blagodar narave trpečemu človeštvu.

Pa tudi za zdrave

je Rogaška slatina neprecenljiva za ohranitev zdravja. Tudi Vam bo Vaš organizem poplačal z večjo odpornostjo, če namesto druge pijete Rogaško slatino!

Letna proizvodnja arzenove rude bi znašala 50.000 ton in bi torej dobili letno 200 kg zlata.

Spomenik romunskega kralja Ferdinanda, ki ga je izdelal naš umetnik Mestrovic, ki je izdelal tudi spomenik za romunskega kralja Karla I., je bil te dni odposlan iz zagrebške livarne v Bukarešto.

Deset novih bolnišnic bo v kratkem odprtih v vrbaski banovini po zaslugi ministra dr. Budisavljevića.

Hrvati nameravajo izdati veliko Hrvatsko enciklopedijo. Da se ta misel propagira in da se zberejo za realizacijo tega načrta potrebna denarna sredstva, se proglasi 5. maj kot dan hrvatske enciklopedije.

Vlada države New York je proglasila 7. marec kot rojstni dan predsednika Masaryka za dan Českoslovaške.

Oxfordska univerza je imenovala dr. Beneša za svojega častnega doktorja.

Sven Hedín je obiskal Hitlerja ter ga opozoril, da grozi vsej Skandinaviji boljše vizacija, če bi Finska v vojni proti Sovjetski Rusiji podlegla.

Koncentracija južno-afriških čet v Keniji je dovršena, kakor pravi angleška poročila.

Največja ladja na svetu angleški 85.000-tonski parnik »Queen Elisabeth« je napravila svojo prvo poskusno vožnjo. Nova ladja je last družbe Cunard Line.

30.000 italijanskih kmetijskih delavcev odide tudi letos na sezonska dela v Nemčijo.

Lavina je vrgla na Japonskem potniški vlak v reko. Boje se, da je vseh 150 potnikov izgubilo življenje.

Cenik za zavarovanje valute

Po čl. 6. pravilnika o urejanju prometa z devizami in valutami velja od 1. do 15. marca naslednji cenik za izvozno zavarovanje valute:

Gozdarski proizvodi

tek. št. za 100 kg

220 drva 15'—

221 drva nacepljena bukova 22'—

222 drva nacepljena cerova 19'—

222a les za izdelavo celuloze 30'—

223 janski les 30'—

224 janski les jelke 37'—

225 oglje 70'—

226 oglje (odpadki — prah) 40'—

227a stavbeni les, jelovina in smrekovina žagana (deske, latve, hlodi oblani) 650'—

228a stavbeni les, ko zgoraj (kratko žagano) izpod 3 m 460'—

229a stavbena jelovina tesana (hlodi od 818 do 28/30) 455'—

230a ista okrogla (jarboli, kosi, stebriči do 25 cm srednjega premera) 560'—

231a debela, jelka, smreka nad 25 cm premera 450'—

232a borovina žagana 700'—

233a borovina tesana (iz Slovenije 10% ceneje) 600'—

234 bukev, rezana, parjena 1000'—

234a bukovki ševroni 130×133 mm dolžine do 65 cm parjeni ali neparjeni 500'—

235 bukev, rezana neparjena 775'—

237 bukovka toporišča 1—140 m 400'—

238 bukev rezana (neobrobljena) 600'—

238 gaber, hrast, češnja, rezana tesana 630'—

239 isto, okrogla debela 460'—

240 bukev neparjena, doge do 105 cm dolge 700'—

241 testoni, bukev, dolgi do 25 m 400'—

242 testoni, hrast, dolgi do 25 m 1260'—

243 bouls, hrast 1700'—

244 stavbeni hrast rez. obrob. 2400'—

245 stavb. hrast rez. neobrob. 1800'—

246 stavb. hrast rez. merkant. 1650'—

247 stavbeni hrast rez. okrog. merkant. 970'—

248 stavbeni hrast rez. okr. 2100'—

249 stavb. hrast rez. slavn. 3500'—

za kos

250 hrastovi pragi 100—155 20'—

156—165 25'—

166—185 29'—

186—225 30'—

226—235 35'—

236—245 50'—

246—270 70'—

za m²

posebni 1000'—

za kos

251 pragi bukovki 180—240 m 38'—

252 pragi bukovki 240—270 m 48'—

253 pragi borovi po 260 m 64'—

za 1000 kg

254 stavbeni rezani les, oreh in druge plemenite vrste 3200'—

za m³

255 orehovina v deblih 3100'—

256 stavbena rezana: lipa, brest, javor 880'—

257 stavben rezan jesen 1400'—

258 bukovka debela do 75 cm premera 500'—

259 bukovka debela nad 75 cm premera 560'—

260 stavbeni les: brest, jesen, javor v hloilih 1000'—

261 hrastove doge 80'—

262 doge bukovke 140'—

za kos

263 brzjavni drogi od 7—9 m 140'—

dolgi 140'—

264 hrastovi drogi od 9—11 m 185'—

dolgi 680'—

za m³

265 stavbeni hlodi topol 520'—

266 stavbeni hlodi topolovi izpod 55 cm premera 520'—

za 100 kg

267 les za police 300'—

268 les za celulozo 105×24 cm 280'—

269 drevesna skorja 50'—

270 šiške 430'—

271 gozdni plodovi, želod 120'—

za m³

272 furnirji iz orehovine 18.500'—

273 furnirji iz hrastovine 10.500'—

274 furnirji iz bukovine rez. 6.500'—

275 furnirji iz buk. oluščene 1.900'—

276 furnirji iz hrastke, češnje in jesena 12.500'—

277 vezane plošče 3.700'—

za 100 kg

278 deščice za parkete 350'—

279 surovi hrastovi frizi nad 5×25 cm 170'—

280 surovi hrastovi frizi rdečkasti pod 5×25 cm 120'—

za m²

281 frizi bukovki široki 7 cm 480'—

282 frizi bukovki šir. 7—12 cm 530'—

283 frizi bukovki šir. nad 12 cm 750'—

za 100 kg

284 kopita za obutev 600'—

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrac, journales, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Sejmi

- marca: na Raki, Starem logu, Dolu-Hrastniku, Kapeli-Brežicah, Sv. Juriju-Taboru;
- marca: v Središču, Slov. Bištrici;
- marca: v Sv. Juriju-Celju, Dol. Lendavi, Turjaku, Kamniku, Dol. Logatecu, Mariboru, St. Rupertu, Ormožu, Drnovem, Radovljici;
- marca: v Celju, Ptuj, Trbovljah, Loki-Zid. mostu;
- marca: v Begunjah-Logatecu, Muti, Črenšovcih, Sv. Vidu pri Grobelnem, Turnišču;
- marca: v Ložu, Mariboru, Prosenjakovcih, Pleterjih, Trbovljah;
- marca: v Gradacu, Sl. Gradu.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

R. Z. Z. NEOM. Z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, v lastni palači
obrestuje hranilne vloge najugodnejše

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%

Svobodna tribuna

„Težave z novimi minimalnimi mezdami trgovskih pomočnikov“

Odgovor piscu članka

v »Trg. listu« 26. od 1. t. m.

Predvsem dvomim, g. pisec, da ste trgovec tudi v resnici, ne samo po tem članku, ker če bi to bili, bi sami vedeli, da nimate prav in omenjenega članka ne bi napisali. O bajnih zaslužkih, ki jih pogrevate, je bilo že enkrat pisano v tem listu — lansko leto menda. Priporočal bi Vam, da si ob priliki malo približe ogledate podeželske male trgovine in male trgovine v letovskih krajih, potem šele obsojajte. Sicer pa preudarnemu trgovcu to niti ne bi bilo potrebno in bi si brez tega lahko ustvaril pravilno sodbo. Glede pripombe o socialnem čutu naj samo omenim, da so moje in mislim tudi vseh malih roke — čiste.

V četrtem odstavku istega dopisa se je pisec spravil nad tovarišča-trgovca, pisca članka v »Trg. listu« dne 23. februarja 1940. Zafirkava ga glede vajenca. Če je člankar res trgovec, mora vedeti, da vajenec ni zastoj, kakor navaja, češ da mu vajenec dela tri leta zastoj. Vajenec je treba dati hrano in stanovanje, plačevati zanj bolniško blagajno, šolnino, tudi vsakoletne nagrade ob novem letu, ki jo vajenec običajno dobi, trgovec ne ukrade. Seveda ni namen teh besed vajencem kaj oponašati. Dalje mora trgovec vajenca poučevati. Vajenec tudi napravi kolikor toliko škodo itd. Kot glavna nagrada vajencu pa je, da se usposobi in dobi pravico in potrebno znanje, da lahko postane samostojen. Vse to torej ni nič? Morda se kje res dogodi, da vajenec vsega tega nima in da se preveč izkorišča, ker se porablja za vsa

mogoča dela, ki prav za prav niso njegova stvar. V tem primeru bi imel seveda pisec cit. članka prav. Toda le v tem primeru. Trgovec pa, ki je res trgovec, tudi vajencu da, kar mu gre.

Tudi glede umazane konkurence, katero omenja pisec, nima prav in se ponovno legitimira kot nepoznavalec razmer. Kdo pa vodi po deželi umazano in nelojalno konkurenco? Večji podeželski trgovci v večjih središčih. Ako želi, mu postrežem lahko z imeni. (Če bi bil nelojalen, bi to že takoj sedaj storil.) Naj vendar ne pripisuje take možnosti nam malim trgovcem, ki je imeti ne moremo. Na koncu tega odstavka daje pisec trgovcu pravico, da tudi propade, samo da dobro plača pomočnika. Mislim, da nikdo med trgovci pomočnikom ne odreja dostojne plače in da jim tudi vsak plača, in sicer primerno velikosti obrata, kar je edino prav. Pri tem je treba čisto drugače presojati male podeželske trgovine, kakor pa trgovine v mestih, trgih in večjih krajih, kjer so tudi do pomočnikov drugačne zahteve, kot na deželi.

V predzadnjem odstavku pa se dotika pisec režiije. Pravi, da bi pri enaki režiiji kmalu izginiti razni (misli nas male) trgovci, ki dosedaj prodajajo po nemogočih cenah. Kdo prodaja po takih nemogočih cenah, sem že omenil. O režiiji pa ve vsak, in bodi to trgovec ali laik, da je v obratih z majhnim prometom vedno relativno večja režiija kot v obratih z večjim prometom. Bodimo pravični! Tudi majhni trgovci imamo pravico do obstanka!

Bodimo torej res trgovci.

Povpraševanja po našem blagu v tujini

99 — Genova: korenine, plodovi in skorja dreves za strojenje, ko tudi ekstrakti za strojenje, 100 — Wüstenbrand (Nemčija): suhe gobe,

101 — Rim: jelovina, 102 — Winterthur: ponuja se zastopnik za les, razne kmetijske in rudarske proizvode, 103 — Cape Town: tkanine iz umetne svile, 104 — Amsterdam: korale, no-votarije, kemikalije, drobna železnina, 105 — Curih: živila, drva in stavbeni les,

106 — New York: išče se zveza z jugoslovanskimi izvozniki v Združene države Sev. Amerike, 107 — Beograd: inženir, ki čez

4 mesece odide v Sirijo, Egipt in Palestino, kjer ostane 4 do 6 tednov, išče zvezo z našimi izvozniki, zlasti izvozniki stavbenega lesa ter jim nudi svoje usluge,

108 — Singapore: razne vrste papirja,

109 — Milan: nudi se zastopnik za kože, žitarice in les,

110 — Valaške Meziříči (Česko-Moravska): trs za štukaturo,

111 — Modane-Gare (Francija): sveža gnat ter v konzervah, suhe češplje v zabojih,

Interesenti naj se obrnejo na »Obaveštajni otek Zavoda za unapređenje spolne trgovine u Beogradu, poštini predal 818 ali na »Delegacijo Zavoda za unapređenje spolne trgovine, Zagreb, Ilica 49/III., 2. stopnišče, ter naj pri tem navedejo tekočo številko povpraševanja oziroma ponudbe ter kraj, na katerega se povpraševanje oziroma ponudba nanaša.

Kolesa, motorji,

vsi nadomestni deli

Trgovci popust! SPLOŠNA TRGOVSKA

d. z o. z.

LJUBLJANA Tyrševa cesta 33